Leto LVIII. Številka 109. V Ljubljani, v petek 15. maja 1925. Cena Din 1·50

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati: do 30 petit á 2 D, do 100 vrst 1 D 50 p, večji inserati petit vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod" velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D

Upravništvo: Knaflova ulica štev. 5, pritličje. — Telefon štev. 304.
Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon štev. 34.
Poštnina plačana v gotovini.

Politična toleranca

Strankarske organizacije pomenijo za moderno in napredujočo državo veliko dobrino. One družijo državljane k skupnim akcijam za izboljšanje kulturnih, socijalnih, političnih naprav. One propagirajo energije, ki bi sicer utonile v zasebnem delokrogu. Zato si ne moremo misliti napredka moderne države brez pestrega strankarskega življenja. Stranke pa ne organizirajo samo javnega dela, marveč sodelujejo tudi pri prosveti ter pri kulturnem razmahu. Vzporedno s političnimi akcijami širijo znanje in prosveto, budijo zmisel za življenje in napredovanje države in naroda, za skupne človeške ideale itd.

Poleg teh koristi, ki jih imajo moderne države in narodi od strankarskih organizacij, se pojavljajo tudi slabe strani. Med slabe stvari spada v prvi vrsti politična intoleranca, ki rodi po navadi globoka družabna nasprotja. Mesto da zavlada med strankami načelen boj, boj programov, se pojavljajo često osebna nasprotja.

V tem oziru je med Slovenci največ škodovala SLS. Že pred vojno si je izmislila znani boj na nož in je zahtevala ločitev duhov. Toda ne v načelnem, programatičnem smislu, marveč v družabnem! Klerikalni mladini je zabranjevala vporabljati napredne knjižnice, posečati gledališča, pripadati sokolskim organizacijam, čitati napredne liste in zahajati v napredne družbe. Od svojih pristašev je zahtevala, da so postajali osebni nasprotniki in sovražniki včerajšnjih svojih drugomislečih prijateljev! Slovenska družba se je razdelila v dva tabora. Na eni strani so stali klerikalci, ki so organizirali dnevni, strogi, sistematični, osebni bojkot političnih nasprotnikov.

Na ta način je postala med Slovenci SLS prototip nestrpnosti in politične intolerance.

To nestrpnost je ohranila tudi v novi državi, samo da je je tu še poglobila in zrafinirala z osebnimi demagogijami!

Pomislimo samo na njen boj proti slovenskim nacijonalistom, proti jugoslovenski državni in nacijonalni ideji! Človek je pričakoval, da bo napram tem visokim idejam zavzela načelno stališče, da bo proti strankam-braniteljicam državne in nacijonalne ideje, nastopala kulantno, načelno, programatično in da bo respektirala čuvstvovanje in prepričanje oseb drugega političnega in svetovnega naziranja! Kaj še! Ni je morda človeške slabosti, osebne napake ali madeža, ki bi ga ne bila podtaknila nasprotnikom, da izzove mržnjo svojih pristašev, ker ve, da teh pristašev ne more pridobiti in ohraniti zgolj z načelnimi svojimi nazadnjaškimi gesli!

Repertoar njenih osebnih klevet in demagogij je nepregleden! Od nepoštenosti, ki jo očita naprednim nacijonalnim in demokratičnim voditeljem v Sloveniji in širom države, pa do goljufije, seve niti enkrat dokazano, in do nasilnosti, do korupcije, do osebne nepoštenosti in kar je še drugih takih pridevkov osebne brezkarakternosti, vse to je v njenem psovalnem besednjaku.

Zadostuje kratek vpogled v poljuben časopis te stranke, da se uverimo, kako malo ta stranka in to časopisje posmatra našo politiko s stališča stvarne presoje in kritike in kako so ji vsi dogodki dobrodošli za pravkar navedeno osebno častikrajo.

Še nikjer niste čitali, da klerikalni voditelji, ali pa klerikalni časopis vsaj enkrat izjavi, kar se v dostojni človeški družbi vselej razume, da je ta ali oni politični nasprotnik poštenjak, da ima morda napačne nazore (s stališča klerikalne prosvetne omejenosti), da pa je pošten in odličen politik! Nikjer osebnega spoštovanja tega ali onega državnika, vselej ogabno natolcevanje s korupcijo, s sleparstvom (nikjer dokazanim), z nasiljem itd. Kdor čita klerikalno časopisje dobiva vtis, kakor da so naši vodilni možje v Beogradu in Ljubljani sami tolovaji, brez prepričanja, brez idealov, koristolovci, skratka ljudje najnižje vrste. Tu ni govora o spoštovanju osebnosti političnega nasprotnika!

V družbo teh klerikalnih klevetnikov so v zadnjih letih zašli tudi neki «napredni» politiki! Bog ž njimi! Naj hodijo po potih, ki jih jim kažejo klerikalci! Naj se poslužujejo v borbi klerikalnih metod, bo tem preje ž njimi obračunala napredna javnost, saj presedajo te metode in manire že velikemu delu klerikalcev samih. In pride čas, ko tudi pri nas zavlada politična strpnost in tolerance!

Kaj bo z radičevskimi mandati

Dr. Marković o rezultatih preiskave anketne komisije. — Anketno poročilo je v glavnem povoljno za radićevce.

— **Beograd**, 14. maja. (Izv. Ob 12.30). V Beograd so se snoči povrnili člani anketnega odbora, ki so v Zagrebu v smislu sklepov Narodne skupščine preiskovali zadevo pod anketo stavljenih poslancev HSS. Predsednik anketnega odbora dr. Laza Marković je danes dopoldne sprejel vašega dopisnika ter mu o uspehih komisije izjavil:

»Anketni odbor je odpotoval v Zagreb po nalogu Narodne skupščine. Ker narodna skupščina ni imela zadostnega materijala za ocenitev vprašanja, ali se naj mandati HSS verificirajo ali ne, je bil anketni odbor izbran, da ugotovi, v koliko so pod anketo stavljeni narodni poslanci bili v zvezi s sklepom HRKS za vstop v seljaško internacijonalo in da obenem tudi prouči vprašanje, ali se ima proti njim vporabiti člen 18 zakona o zaščiti države ali ne.

Odbor je končal svoje delo. Rezultat se predloži Narodni skupščini. Poročilo je sestavljeno iz dveh delov: Prvi del poročila navaja dejstva, ki so bila ugotovljena na licu mesta skupno s pojasnili, kako je odbor do teh dejstev prišel z zaslišavanjem in pregledovanjem preiskovalnih spisov proti Stjepanu Radiću in tovarišem. Drugi del vsebuje le individualna opazovanja samih članov anketnega odbora, ki so jih dobili na licu mesta. To ni oficijelno poročilo anketnega odbora samega, marveč samo mnenje posamnih članov. Prvi del poročila navaja tudi odnošaje anketiranih poslancev do sklepa HRSS za vstop v seljaško internacijonalo. Sam smatram, da zadostuje vsebina predloženega poročila za sklep narodne skupščine. Smatram, da pride Narodna skupščina do pravilnega zaključka. Moje osebno mnenje ne igra tu nikake vloge.

Na vprašanje vašega dopisnika: »Ali je poročilo povoljno za radićevce?« je poslanec dr. Laza Marković odgovoril:

Poročilo je zanje v glavnem **povoljno. Ni pričakovati** da bi vlada uničila radičevske mandate.«

Na vprašanje vašega dopisnika, kaj pravi k vestem o razgovorih z Radićem in o doseženem sporazumu, je posl. dr. Laza Marković odgovoril:

»Nisem vodil nikakih pogajanj, niti ni nikakih rezultatov glede sporazuma. Kakor vsak politični človek, sem imel priliko se sestati in govoriti s političnimi in gospodarskmi krogi vseh strank, da na licu mesta dobim vtis o pravem stanju in razpoloženju naroda. V tem oziru sem zbral mnoge zanimive podatke, ki mi bodo služili pri mojem političnem delovanju. Če bo potreba, poročam o tem onemu, ki je za to merodajen. Nisem šel v Zagreb reševat političnih problemov, temveč samo izvršiti dano mi nalogo.

Končno je dr. Laza Marković odločno odklonil tendencijozna poročila, ki so bila objavljena v gotovem zagrebškem in ljubljanskem tisku.

Dr. Laza Marković je danes dopoldne poročal o uspehih anketnega odbora v Zagrebu ministrskemu predsedniku Pašiću.

Narodna skupščina

V znamenju interpelacij. — Mirna seja brez incidentov. — Kampanje proti finančnemu ministru.

— **Beograd**, 14. maja. (Izv. ob 12.30) Pred otvoritvijo plenarne seje so imeli vsi klubi kratke debate o nadaljnji parlamentarni taktiki. — Radikalni klub je sklical za danes popoldne zelo važno sejo, na kateri pridejo v razgovor vprašanja zunanje, notranje in finančne politike. Proti finančnemu ministru dr. **Stojadinoviću** se je pričela zelo živahna kampanja. Od vseh strani je vloženih mnogo interpelacij. Tudi člani radikalnega kluba nameravajo v popoldanski seji v raznih finančnih zadevah interpelirati ministra dr. Stojadinoviča. Davidovićevi demokratje so pripravili, odnosno pripravljajo na finančnega ministra interpelacije iz vseh panog državne finančne uprave. Davidovićevi demokratje so sestavili doslej deset interpelacij, v katerih zelo ostro kritizirajo finančno politiko dr. Stojadinoviča. Interpelacije se zlasti obračajo proti Stojadinovićevemu sistemu budgetiranja.

Danes dopoldne je bila tudi seja parlamentarnega kluba HSS pod predsedstvom Pavla **Radića**. Povodom interpelacijske debate govorita dva člana tega kluba. **Klub je prepričan, da narodna skupščina potrdi tudi doslej pod anketo stavljene mandate HSS.**

Predsednik skupščine Marko **Trifković** je danes sejo otvoril ob 10. dop. Da sabotirajo delo narodne skupščine, so klerikalci vložili nad 10 interpelacij, glede katerih zahtevajo od vlade nujne odgovore. Klerikalci so stavili med drugimi na ministra za socijalno politiko interpelacijo o brezposelnosti v Sloveniji, na finančnega ministra o izenačenju davkov in o olajšavah pri pobiranju davkov, na notranjega ministra interpelacijo o razpustu občinskih odborov, odnosno o odstavitvi županov in postavitvi gerentov itd.

Po končanih formalnostih je zbornica prešla na dnevni red k interpelaciji posl. **Agatonovića** o odkupu tobaka.

Finančni minister dr. Stojadinović je v daljšem govoru pojasnil položaj našega tobačnega trga. Navajal je okolnosti, ki so dovedle do konflikta med producenti tobaka in komisijo za nakup tobaka. Minister je konstatiral na podlagi statistike velik napredek v naši tobačni industriji in produkciji. Popreje je morala država tobak kupovati še v inozemstvu, sedaj se je produkcija tako povečala, da je domači konzum krit in obenem ostaja velika množina tobaka za izvoz. Grajati mora slabo kvaliteto, kar je vzrok, da izvoz ne napreduje. Največ tobaka se je izvozilo na Češkoslovaško in Poljsko.

Posl. Agatonović je odgovarjal na stvarna izvajanja finančnega ministra, izjavljajoč, da se z odgovorom dr. Stojadinoviča nikakor ne more zadovoljiti. Nato je predsednik dopoldansko sejo zaključil. **Popoldne pride v razpravo stanovanjski zakon, ki stopi jutri v veljavo.**

Vsenemška propaganda v Avstriji

Poset dr. Beneša na Dunaju preložen! - Radi odločnega nastopa Male antante preklican kongres nemških nacijonalistov.

— **Praga**, 13. maja. (Izv.) »Narodni Listy« javljajo z Dunaja: **Poset dr. Beneša na Dunaju je odpovedan. Zdi se, da v doglednem času dr. Beneš sploh ne pride na Dunaj.** Vsenemško časopisje na Dunaju že več tednov hujska na nedostojen način proti dr. Benešu. Hakenkreuzlerski organ »Tageszeitung« je ta mesec že dvakrat pozvala somišljenike, da naj prirede proti dr. Benešu demonstracije in naj pri tej priliki vzklikajo: »Fej!« Demonstracije naj bi se posebno organizirale na Dunaju pred kolodvorom, ko bi dr. Beneš stopil na dunajska tla.

»Narodni Listy« dalje naglašajo, da so se na Dunaju zadnji mesec dogodili krvavi spopadi iz političnih motivov. Povzročitelji teh napadov so bili pristaši, organizirani v hakenkreuzlerskih skupinah. V takih razmerah ni mogoče izključevati možnosti, da bi kak izrodek hakenkreuzlerskih organizacij na Dunaju ne nameril orožja proti dr. Benešu. Iz razlogov varnosti, ki jih tudi dunajski politični krogi navajajo, je bilo potrebno, da je bil poset dr. Beneša odpovedan.

K temu poročilu praških »Narodnih Listov« dunajski listi objavljajo informacije z merodajnega mesta, da še ni definitivno odpovedan poset dr. Beneša. Dispozicije za poset 22. in 23. maja še niso preklicane. Dr. Beneš prispe danes v Prago in gotovo sam definitivno odloči o odgoditvi poseta. Avstrijski vladni krogi še vedno upajo, da se poset ponovno ne odgodi.

Vsenemški krogi so zadnji čas, da oslabe vpliv Male antante, pričeli tajno organizirati akcijo za vsenemški kongres, na katerega so bili povabljeni tudi nemški nacijonalci, člani državnega zbora v Berlinu. Ta poset naj bi bil obenem tudi vrnitev poseta, ki sta ga napravila lansko leto avstrijski nacijonalca dr. Frank in dr. Dinghofer v Berlinu.

Manifestacijski kongres nemškonacijonalne stranke je sedaj avstrijska vlada zabranila. Od strankinega vodstva izdano obvestilo pravi samo, da se je kongres, na katerega bi imeli priti tudi nemški nacijonalci iz Nemčije, preložil do oktobra. Za razlog navaja, da so nemški poslanci preobloženi s parlamentarnim delom tako, da ne morejo priti na Dunaj. Obvestilo zatrjuje, da se bo zbor meseca oktobra vršil in da takrat stopijo avstrijski Nemci v tesne stike z berlinskimi parlamentarci. Temu zatrdilu nasprotno zatrjujejo dobro informirani krogi, da je preklic kongresa sledil radi odločnega sklepa Male antante na konferenci v Bukarešti glede avstrijskega problema in da je morala avstrijska vlada resno upoštevati razpoloženje Male antante napram priključitvenemu gibanju, ki ogroža v glavnem določbe mirovne pogodbe.

— **Dunaj**, 13. maja (Izv.) Neka korespondenca je objavila vest, da so se proti dr. Benešu na Dunaju pripravljale velike demonstracij od strani nemških nacijonalcev. Radikalno-nacijonalni krogi, ki zelo intenzivno vodijo priključitveno gibanje, smatrajo dr. Beneša za največjega nasprotnika priključitve Avstrije Nemčiji. Nemški nacijonalci so že včeraj čakali na prihod dr. Beneša na Dunaj. Dr. Beneša ni bilo, zato so tudi demonstracije izostale. Nemški nacijonalni krogi so ogorčeni nad sklepi Male antante napram Avstriji. Na Dunaju se prirejajo sestanki, na katerih vsi govorniki propagirajo prostovoljno priključitev Avstrije Nemčiji. Zavračajo očitke, da namerava Nemčija anektirati Avstrijo. To ne odgovarja dejanski propagandi. Nemški nacijonalci ogorčeno protestirajo na teh zborovanjih, da bi se dr. Beneš vmešaval v notranje avstrijske zadeve.

Politična situacija

Povratek dr. Ninčića in njegova avdijenca. — Opozicija v ofenzivi proti Narodnemu bloku. — Radićevci rezervirani.

— **Beograd**, 14. maja. (Izv. Ob 12.30) V političnih in parlamentarnih krogih je danes opažati neobičajno živahnost. Povsod v skupščinskih klubih so živahne, mestoma zelo burne debate. V Beograd so prispeli že vsi poslanci in politiki, iz Zagreba pa anketna komisija, ki danes predloži obširno poročilo skupščinskemu predsedstvu.

Zunanji minister dr. Ninčić je snoči prispel preko Oršave v Beograd. Jugoslovenska delegacija je že 11. t. m. odpotovala iz Bukarešte in je prispela v Oršavo drugi dan zjutraj. Ostala je v Oršavi ves dan. Zun. minister se je tu delj časa posvetoval s članom komisije ing. Dragovićem, ki ima urediti vprašanje železnih vrat med Romunsko in Jugoslavijo. Zunanji minister dr. Ninčić je danes zjutraj podal kratko poročilo min. predsedniku Nikoli Pašiću o rezultatih konference Male antante, jutri sprejme zun. minister novinarje, katerim poda zelo obširen ekspoze o bukareški konferenci.

Ob 11. dopoldne je min. predsednika sprejel kralj v daljši avdijenci. Min. predsednik je kralju poročal o političnem parlamentarnem položaju. Za njim je prišel na dvor zunanji minister dr. Ninčić, ki je kralju poročal o uspehih konference v Bukarešti. Za danes ob 18. popoldne je sklicana seja min. sveta. Na dnevnem redu te seje so važna notranja, fin. in zunanja vprašanja.

Opozicija se je začela nekoliko živahneje gibati. Smatra, da je prišel za njo ugoden trenotek ofenzive proti Narodnemu bloku. Opozicijonalne stranke so začele v Narodni skupščini vlado bombardirati z najrazličnejšimi interpelacijami notranjega in zunanjepolitičnega, kakor tudi finančnopolitičnega značaja. Značilno je, da opozicija tu ne nastopa v enotni fronti, marveč posamno. Snočni sestanek voditeljev opozicijonalnega bloka je bil zelo kratek. Na sestanku so samo ugotovili, da parlamentarna situacija za opozicijonalni blok še ni razčiščena. Na seji se je opažalo, da je načelnik parlamentarnega kluba HSS Pavle Radić nastopal zelo rezervirano v vseh političnih vprašanjih.

Nemške univerze proti češkoslovaškim

— **Praga**, 13. maja (Izv.) Češkoslovaški tiskovni urad javlja iz Bratislave: Svoječasno je hamburška univerzitetna biblioteka poslala Komenskega-univerzi v Bratislavi dopis s predlogom za izmenjavo publikacij. Profesorski zbor Komenskega univerze je odobril januarja meseca ta predlog. Sedaj je ravnatelj univerzitetne biblioteke v Hamburgu sporočil univerzi v Bratislavi, da se ne more navezati predlaganih stikov za izmenjavo publikacij. Kot razlog navaja sklep kongresa nemških univerz, da nemške univerze s češkoslovaškimi univerzami toliko časa ne stopijo v stike, dokler traja nedostojno postopanje napram zastopnikom nemške znanosti povodom raznih kongresov in dokler obstoje velike ovire, ki se delajo nemškim visokim šolam v Češkoslovaški. Ravnatelj hamburške univerze je k temu dopisu še pristavil pripombo: Ako si je Komenskega univerza kljub svoji pripadnosti k češkoslovaški ohranila svoj madžarski značaj in značaj gojiteljice madžarske znanosti, lahko obnovimo nova pogajanja. — To pismo je izzvalo v češkoslovaški javnosti največje ogorčenje.

NOVA BELGIJSKA VLADA.

— **Bruselj**, 13. maja (Izv.) Van de Vyvere je kralju predložil v odobrenje ministrsko listo. Vlada je sestavljena takole: 1. predsedstvo in finance Van de Vyvere, 2. pravosodje Theodore, 3. narodno obrambo Olleaud. Vsi ti trije ministri so na novo vstopili v vlado, ostali ministrski portfelji so razdeljeni na katoliške člane bivše vlade. Zunanje ministrstvo upravlja začasno poljedelski minister Rouzette. Vsi politični krogi so prepričanja, da nova izključno iz katoliških poslancev sestavljena vlada ni življenja zmožna. Pripravlja se teren za sestavo splošne koalicijske vlade, v kateri bi bile zastopane vse stranke.

TROCKI STOPA ZNOVA V POLITIČNO JAVNOST.

— **Moskva**, 13. maja. (Izv.) V velikem gledališču je bil danes otvorjen III. sovjetski kongres. Gledališče je bilo zavito v rdeče zastave. Navzočih je bilo 2000 delegatov. Diplomatje so bili zbrani v nekdanji carski loži. Med volitvijo predsedstva so navzoči prirejali viharne manifestacije Trockemu, katerega je vseruski sovjetski kongres izvolil iznova v centralni izvršilni odbor

Borzna poročila.

Ljubljanska borza.

LESNI TRG

Smrekovi hlodi od 25 cm premera naprej, različne dolžine, fco nakladna postaja: denar 250; hrastovi frizi 4—10 cm, od 25—60 cm, I. in II. vrsta, fco meja: denar 1400; cerovi krlji od 25 cm premera naprej, od 2 m dolžine, fco nakladna postaja, 10 vagonov: denar 18, blago 18, zaključek 18; zabojne glave (testate) 20 mm 28+30 cm, eno in dvodelni, fco meja: denar 630; bukova drva, 1 m dolžine, suha, fco meja: denar 23.

ŽITNI TRG:

Pšenica Rosafé rinfusa par Ljubljana: blago 490; pšenica avstralska rinfusa par Ljublj., blago 485; pšenica Hard Winter št. 2 par Ljublj., blago 500; otrobi pšenični drobni par Ljubljana, blago 190; koruza promptna fco Ljubljana, denar 225; rž Canada Westen 2 dob. junij fco Ljublj., blago 460; krompir beli fco dolenjska postaja blago 125; krompir rumen fco dolenjska postaja blago 115; krompir rdečkast fco dolenjska postaja blago 135.

Efekti: 2 in pol odstot. drž. renta z vojno škodo, denar 175, 7 odstot. invest. pos. iz l. 1921, denar 62, blago 63.50, Celjska posojilnica d. d., denar 200, blago 205, Ljubljanska kreditna banka, denar 225, blago 260, Merkantilna banka, denar 110, blago 110, zaključki 110, Prva hrvatska štedionica, denar 805, blago 812, Kreditni zavod, denar 190, blago 200, Strojne tovarne in livarne, blago 133, Trboveljska premogokopna družba, denar 378, blago 386, Združene papirnice, denar 110, blago 118, Stavbena družba d. d., denar 265, blago 280.

Zagrebška borza.

Devize: Curih 11.91—12.01, Praga 182—184.40, Pariz 322.50—223.50, Newyork 61.20—62, London 298.25—301.25, Trst 251.75—254.75, Berlin 14.60—14.75, Dunaj 0.0861—0.0873. Valute: dolar 60.55—61.55.

Efekti: 7% inv. pos. 1921 62—63, 2½% drž. rente za ratno štetu 179—180, Ljubljanska kreditna 242.50—249, Centralna banka 15—16, Hrvatska esk. banka 106—107, Kreditna banka Zagreb 105—108, Hipotekarna banka 60.75—61.25, Jugobanka 99—100, Praštediona 810—820, Slavenska banka 70—71, Eksploatacija 39—42, Drava d. d. Osijek 175, Šečerana Osijek 605—610, Isis d. d. 60, Nihag 49—50, Gutman 400—420, Slaveks 175, Slavonija 54—57, Trboveljska 380, Union paromlin 420—450, Vevče 110—120.

Inozemske borze.

— **Curih**, 14. maja. Predborza: Beograd 8.375—8.425, Pariz 26.90—26.95, London 25.07—25.08, Newyork 516.50—517, Praga 15.275—15.325, Dunaj 0.00727—0.00729.

— **Trst**, 14 maja. Borza: Beograd 39.66 do 39.72, Pariz 127—127.40, London 118.33 do 118.55, Newyork 24.37—24.42, Curih 472—474, Praga 72—72.50, Dunaj 0.03425—0.03475.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama:
Začetek ob 20. zvečer.

14. maja, četrtek: zaprto.
15. maja, petek: Drama gostuje v Beogradu.
16. maja, sobota: drama gostuje v Beogradu.
17. maja, nedelja: drama gostuje v Beogradu.
18. maja, ponedeljek: zaprto.

Opera:
Začetek ob ½ 20. zvečer.

14. maja, četrtek, ob ½20. »Carmen«. Red E.
15. maja, petek, ob ½20. »Glumači«, »Cvetice male Ide«. Red F.
16. maja, sobota, ob ½20.: »Gostovanje Hudožestvenikov. »Na dnu«. Izven.
17. maja, nedelja ob ½20. Gostovanje Hudožestvenikov: »Ženitev.« Izven.
18. maja, ponedeljek zaprto.
19. maja, torek ob ½20.: Gostovanje Hudožestvenikov. Medeja. Izven.

— **Šentjakobsko operetno gledališče.** Sobota, 16. maja: »Zorin god« — opereta, gostovanje v Sp. Šiški.
Nedelja, 17. maja: »Zorin god« — opereta, gostovanje na Viču.

— **Opera.** Balet »Cvetice male Ide«. Naš veselo razvijajoči se mladi balet pod vodstvom mojstra Trobiša je vprizoril in plesal včeraj po Andersenovi pravljici prirejen in po Klenau komponiran balet v dveh, oziroma treh slikah »Cvetice male Ide«. Dirigiral je g. Neffat. Muzikalno je balet precej eklektičen, a ima vendar dokaj zanimivih melodičnih domislekov. Orkester je razkošeno barvan, komponist se poslužuje velikega orkestralnega aparata. Glasba teče gladko in nudi baletu obilo prilike udejstvovanja. Sliki sta zelo barviti; zlasti druga, ples cvetlic, je prava barvna orgija. Posamne baletke so svojo stvar prav čedno opravile, tako v prvi vrsti Svobodova, Japljeva in mojster Trobiš. Ansambli pa so bili nesigurni, gibi, kretnje po glasbi neumerjene, včasih nesmotrene. Srčkana je bila Pupa, sladki mali otročički. Oprema, kakor rečeno, zlasti v drugi sliki, zelo učinkovita Kostumi prav okusni. Mali Idi morda ni bilo dolg čas, nam pa semtertam vendarle. Balet ni mogel posebno ogreti. —č.

— **Gostovanje Hudožestvenikov** se vrši v sledečem redu: v soboto drama »Na dnu«, v nedeljo komedija »Ženitev«, v torek klasična ira »Medeja« z gospo Germanovo v glavni ulogi. Pri tej predstavi sodeluje tudi celotni operni orkester. Prodane vstopnice veljajo za iste predstave, kakor so bile kupljene, spremeni se le datum predstav. Torej veljajo prvotno za petek kupljene vstopnice za soboto, sobotne za nedeljo in nedeljske za torek. Datum se je moral spremeniti na zahtevo Hudožestvenikov samih. — Za gostovanje Hudožestvenikov vlada v našem mestu največje zanimanje. Občinstvo opozarjamo, ta se je datum predstav izpremenil na željo Hudožestvenikov, ki so podaljšali svoje gostovanje v Zagrebu. — Gogoljeva komedija »Ženitev« nam s pristnim ruskim humorjem slika ženitev starega fanta Podkolesina. Dvorni svetnik v najboljših letih, ki bi se rad oženil s krepostno trgovčevo hčerko, se zaupa ženitovanjski posredovalki in svojemu prijatelju z namenom, da bi mu te dva pripomogla do neveste. Predno pa pride do ženitve, nastane toliko zamotanih zmešnjav in komičnih prizorov, da je ubogi stari fant čisto razdvojen in se končno iz vseh teh zagat ne more rešiti na drug način, kakor da tik pred poroko, ko je za svatbo že vse pripravljeno, skoči skozi okno, zbeži pred nevesto in vso družbo s trdim namenom, da ostane i v naprej samec in živi zadovoljno dremajoč na svojem divanu kakor doslej. Podkolesina igra g. Pavlov, posredovalko Grečova, prijatelja Kočkarjova — Masalitinov, teto trgovko Tokarskaja, ostale vloge pa Krasnopolskaja, Bakšejev, Šarov, Vazilijev in drugi. Režijo vodi pa g. Masalitinov.

— **Uprava gledališča opozarja občinstvo,** da bo začetek opere »Glumači« in baleta »Cvetice male Ide« vsakokrat ob ½8. in ne ob 8., kakor je bilo prvatno javljeno.

— **V petek** zvečer ob 20. se pojelo v operi Leoncavallovi »Glumači« v dosedanji zasedbi, le mesto g. Popova nastopi v ulogi Silvia gospod Jug, ki se odlikuje po jako lepem baritonu. Za opero se pa uprizori balet »Cvetice male Ide«, ki je dosegel pri premijeri v sredo prav lep uspeh. Predstava se vrši za red F.

— **Operete »Zorin god« repriza** se vrši v soboto dne 16. t. m. na odru Narodne čitalnice pri Valjavcu v Sp. Šiški in se ponovi na splošno željo Vičanov v nedeljo dne 17. t. m. v Sokol. domu na Viču. Ker je premijera operete dosegla kolosalen uspeh in je na mah osvojila srca gledalcev, je pričakovati pri reprizah zopet veliko udeležbo. Zato je priporočati, da si občinstvo preskrbi vstopnice že v predprodaji. Za uprizoritev operete na Viču se dobe vstopnice tudi v kavarni Zalaznik.

— **Osobje Šentjakobskega operetnega gledališča** se opozarja, da se vrši skušnja za opereto v petek 15. t. m. točno ob 8. uri zvečer na odru pri Valjavcu v Sp. Šiški. 991/n

— **Brežice.** »Vdovo Rošlinko, to novo in že povsod priljubljeno kmečko igro C. Golarja priredi dramatični odsek tukajšnje čitalnice v soboto, dne 16. t. m. ob 8. uri zvečer v dvorani »Narodnega doma« v Brežicah. Po igri v soboto prosta zabava, pri kateri sodeluje iz prijaznosti brežiški godbeni klub. V nedeljo ob 3. uri popoldne se ponovi »Vdova Rošlinka« ob znižanih cenah. Naj nihče od Brežičanov ter ožjih in širših okoličanov ne zamudi lepe prilike, da vidi igro, ki je vzeta zares iz našega kmetskega življenja 984-n

— **Rokopis Gorskega Venca.** Za časa avstrijske okupacije Črnegore je iz dvornega arhiva črnogorskega kralja Nikole izginil tudi rokopis junaškega epa »Gorski Vijenac«. Rokopis so prenesli v dunajski državni arhiv. Dolgotrajna pogajanja med avstrijsko in beograjsko vlado za izročitev tega rokopisa so se te dni končala in Avstrija izroči rokopis naši vladi.

Sodišče

— **Moderni puščavniki ali gorenjski Robinzoni.** Zadnji današnji slučaj pred kazenskim senatom je podal žalostno sliko pomanjkljive domače vzgoje, oziroma manjkanje skrbne matere. Na obtožni klopi sta sedela 17letni Ivan Košnik iz Tržiča in 18 letni Ivan Keršič, imenovan tudi Baron, rojen v Leobnu, pristojen v Bistrico pri Tržiču. Oba mladeniča sta brez poklica in brez stalnega bivališča, torej malopridna potepuha. Mati Ivana Košnika je zapustila svojega moža, ki je delavec na Jesenicah ter odšla v Ameriko, kjer se je zopet omožila. Ivan Keršič pa je nezakonski sin služkinje, ki živi v Avstriji. Ivana Košnika opisuje županstvo, da je zelo izprijen, delomržen in splošno na slabem glasu. Že v šoli je bil med součenci razupit kot tat. Popolnoma pa ga je pokvaril njegov starejši brat France, ki je takorekoč po poklicu tat ter ima velike tatvine na vesti, da ga oblasti že dalje časa zaman iščejo. Oba brata sta izvrševala tatvine kot obrt, ker se nobenemu ni ljubilo delati. V takozvanem Udenborštu pri Predosljah sta iztaknila neko globoko votlino, v kateri je izviral bister studenček. Tu notri sta si udobno uredila bivališče liki srednjeveški puščavniki, samo da nista molila, nista premišljevala o ničemernosti tega sveta, tudi nista živela od kobilic in sladkih koreninic, temveč sta podnevi spala in jedla svinjsko meso, kokoši itd., ponoči pa sta hodila liki lisjaka na lov. Kradla sta po celi okolici vse, kar sta potrebovala za udobno življenje, najčešče sta obiskovala svojega strica Franceta Košnika, pa tudi druge sosede. Iz teh nočnih obiskov sta donašala v svoj brlog svinjsko meso, slanino, jajca, maslo, krompir, jabolka, fižol, sladkor, čaj, kavo, rum itd. Nadalje sta si opremila »kuhinjo« s potrebnim orodjem«, kakor lonci, kozicami, skodelicami, noži, žlicami itd. Ležišče sta si pripravila iz mehkega mahu, potrebne odeje pa sta seve tudi nakradla. — Keršič je bil sicer preboječ za izvrševanje tatvin, toda dolže ga, da je oba lisjaka spremljal na nočnih izletih ter jima pomagal nakradeno blago domov nositi. Keršič pa vsako sodelovanje zanika ter pripoveduje, da sta ga tatinska brata za božične praznike povabila v svoj brlog kot gosta. Pojedli so dve kokoši, koruzne žgance, tlačen svinjski želodec ter pili kavo. Dasi sta mu brata povedala, da so to samo nakradene stvari, vendar se mu je v brlogu tako dopadlo, da je ostal par dni, pri odhodu pa se je izkazal kavalirja ter je podaril vsakemu po 10 dinarjev. Za oba Košnika pa je bila ta gostoljubnost usodna. Orožniki so namreč dne 15. februarja prijeli Keršiča kot potepuha in sumljivega tatvine, a Keršič, ki še ni popolnoma pokvarjen, je izdal brlog pravih tatov. Starejši Košnik je pravočasno pobegnil, da ga še do danes niso mogli izslediti, mlajši Ivan pa je padel v roke pravice. V brlogu so orožniki dobili bogato zalogo živil, nekaj teh sta imela tatova celo zakopanih. Ivan Košnik je bil obsojen na 3 mesece strogega zapora, dočim je dobil Keršič le 14 dni strogega zapora. Ker pa se obema všteje v kazen preiskovalni zapor, sta tička smela takoj zopet izleteti. Bati se je, da se bo Košnik vrnil v Udenboršt.

Nakup ukradenega blaga.

Lansko jesen je bilo v Brezovici izpred Kančeve gostilne cestnemu mojstru ukradeno motorno kolo. To kolo sta pripeljala k mehaniku Železniku dva neznana dečka prodajat. Kupil je kolo Železnikov pomočnik Pavel Stefančič, ki je med tem odšel domov v Valpovo Slavonija). Stefančič je bil obsojen v odsotnosti na 100 Din globe, stroške in takso.

Takse za hude jezike.

68letna vdova Jožefa Uranič iz Blagovice je v celi okolici razupita kot prepirljiva in trmasta žena, ki zaradi svojega hudega jezika ne dobi delavcev. Zato je njeno posestvo mrtvo. Nedavno je bila zopet obsojena zaradi jezika na 10 dni zapora, a ker ni hotela nastopiti kazni, so jo orožniki morali naložiti na voz in odpeljati v sodne zapore. Pri tej priliki je starka zopet prav debelo ozmerjala orožnike in župana, za kar je znova prejela 8 dni zapora poleg stroškov in takse.

Jože Bodlaj, posestnik in gostilničar na Brezjah ima hudo piko na okrajno sodišče v Tržiču, kjer ima opetovano opravka. Ker ga je sodišče obtožilo krivega pričevanja, je pisal Bodlaj na deželno sodišče v Ljubljano pismo, v katerem je med drugim pisal glede tržiških sodnikov: Take sodnike, ki pravico zatirajo in krivico branijo, naj Bog uniči in spravi s sveta. Vsaka stara baba zna tako razsoditi, kakor to sodišče.« Orožnikom v Podbrezju pa je v isti vlogi očital, da lažejo proti njemu. Bodlaj je bil obsojen na 500 Din globe, stroške in takso.

— **Boj za sol v tobačni tovarni.** Ker nista dobila toliko vreč soli, oziroma ker nista prišla dovolj brž na vrsto, sta stresala hlapca Janez Štirn in Fr. Reholc jezo nad uradnikom Adolfom Kavčičem, ki je določeval sol za prodajo posamnim trgovcem. Reholc je rekel: »Ako bi dal jaz par kovačev, bi tudi dobil dovolj soli.« Hlapec Štirn pa je imenovanega uradnika zasmehoval kot bivšega avstrijskega častnika z besedami: »avstrijski butelj.« Ker toženec sam ni želel strogega kaznovanja, je dobil Štirn 3 dni, Reholc pa le 24 ur zapora.

če kupite nogavice brez žiga „ključ", ker eden par nogavic z žigom in znamko (rdečo, modro, zeleno ali zlato)
„ključ"
traja tako dolgo kakor štirje pari drugih. Kupite eden par in prepričate se!

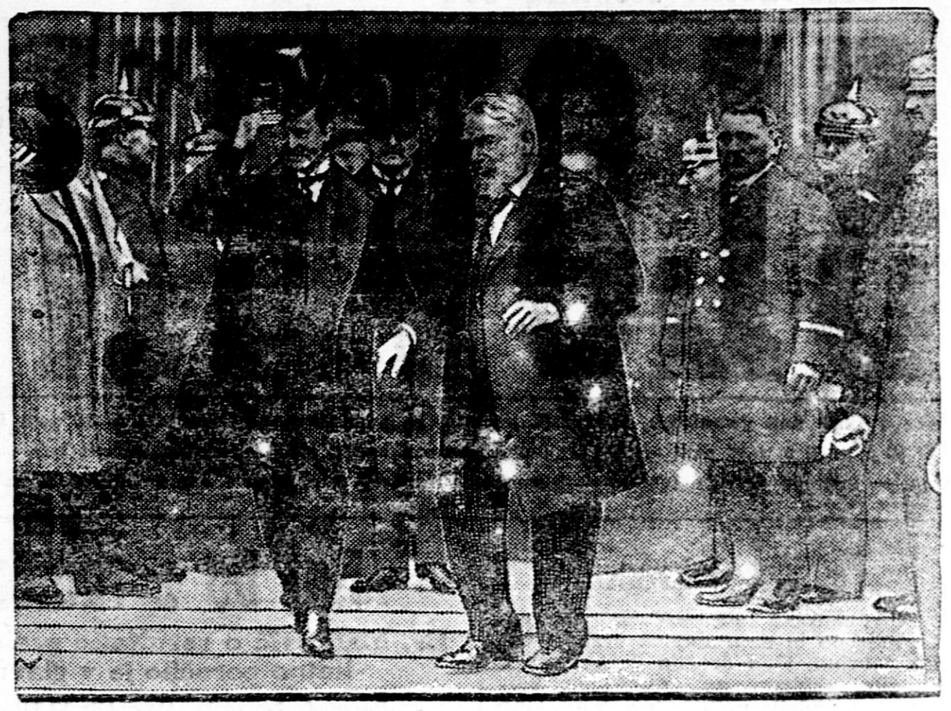

OSKAR MILLER, ustanovitelj nemškega muzeja v Monakovem (desno) gre po otvoritvi z zastopnikom prezidenta dr. Simonsom iz muzeja in občuduje tistega dlakocepca iz Ljubljane, ki mu je kruboborstvo obrnilo glavo za 90 %.

Sokol

— **Sokolski zlet v Kranjski gori.** V nedeljo 10. maja t. l. se je vršil kljub slabemu vremenu zlet jeseniškega, javorniškega in mojstranskega Sokola v Kranjski gori, ki je v vsakem oziru prav lepo uspel. Po prihodu vlaka v Kranjsko goro, je krenila povorka z jeseniško sokolsko godbo na čelu skozi vas. Pri slavoloku je pozdravil vse izletnike g. notar dr. Grašič v markantnih in pomembnih besedah, naglašajoč, kako važna so sokolska društva v našem narodnem življenju. Zatrdil je, da bo ob prihodnjem izletu pozdravil mile goste že domači kranjskogorski Sokol. Za presrčne besede in pozdrav se je zahvalil v imenu Sokola brat Matija Sušnik z Jesenic, ki je naglašal veliko izpremembo tekom 20 let, od kar je jeseniški Sokol prvikrat vkorakal v Kranjsko goro, ko so bili za Sokolstvo še težki časi. Danes pa se nahajamo v narodni in svobodni državi, kjer bo preje ali sleje Sokol razpel svoja mogočna krila. Na to se je vršila na vrtu hotela pri »Slavcu« javna telovadba, ki je kljub dežju jako dobro uspela. Po telovadbi se je v notranjih prostorih hotela vršil koncert jeseniške sokolske godbe pod vodstvom kapelnika g. Ribola. Vsa čast gre hotelirju za izborno postrežbo, pri čemer ne smemo pozabiti brhke Ljubice, ki je storila vse, da bi bili gostje zadovoljni. Le prehitro je minil čas. Sokole je spremljala na kolodvor množica narodnega občinstva, ki jim je ob slovesu navdušeno vzklikala. Želja narodnih Kranjskogorčanov je, da bi Sokolstvo posetilo ta njih lepi planinski kraj večkrat, da s tem tembolj vkrepi narodna zavest na skrajni meji naše mlade države.

— **Sokolsko društvo v Štepanji vasi** priredi v soboto ob 20. zvečer v svoji telovadnici proslavo Masarykove 75letnice s predavanjem o Masaryku kot buditelju, državniku in Sokolu. Udeležba članstva strogo obvezna. Vstop prost. 989-n

— **Sokol Ljubljana II.** vabi celokupno članstvo in naklonjeno mu javnost k prijateljskemu sestanku ob priliki proslave 25letnice sokolovanja br. Milka Krapeža v nedeljo 17. t. m. ob 21. uri v gostilni pri Kavčiču na Privozu. 988-n

— **Mladinski popoldan Sokola I. v Ljubljani.** Dne 17. maja ob 15. popoldne se vrši v veliki dvorani hotela Union nastop vseh oddelkov mladine. Proizvajale se bodo proste vaje in deklamacije. S tem, da se polnoštevilno udeležimo te prireditve, dobi naš naraščaj čim večje veselje za nadaljno delo. »Zato vsi v Union«. Zdravo!

— **Sokolsko društvo v Radovljici** priredi v nedeljo dne 17. t. m. z naraščajem in deco pešizlet v Ljubno. Člani se udeležijo v kroju, članice v civilu z znakom. Odhod točno ob 12. uri izpred Sokolskega doma v Radovljici, vrnitev z večernim vlakom. O tem izletu se osobito obveščajo člani, ki stanujejo izven Radovljice, s pozivom, da se ga udeleže ali pa, da se gredé pridružijo. — V sredo, dne 20. t. m. se vrši običajna proslava pričetka gradbe sokolskega doma z godbenimi točkami, predavanjem in notranjim telovadnim nastopom. Pričetek točno ob 20., na kar posebno opozarjamo! Natančen spored na lepakih. 986-n

— **V nedeljo 17. marca ob 20. uri** na Sokolskem odru v Mostah izvirna slovenska noviteta Cvetka Golarja »Vdova Rošlinka«! 983-n

Politične vesti

= **Novi angleški poslanik na našem dvoru.** Dosedanji angleški poslanik Sir Alban Young se je včeraj poslovil od ministrskega predsednika Nikola Pašića, kateremu je predstavil novega angleškega aposlanika na našem dvoru sir Kenana. Sir Young je bil zvečer gost Nj. Vel. kralja.

= **Konstituiranje parlamentarnega radikalnega kluba.** Poslaniški klub narodne radikalne stranke se je definitivno konstituiral. Za predsednika je bil izvoljen Pašićev stari soborec Ljuba Živković. Za podpredsednike so bili izbrani: Milutin Dragović, Matija Popović, Andrija Kuiundžić in Laza Šuvaković, za tajnike Dimitrije Popović, dr. Ljuba Miljušević, Krsta Marić, Branko Čorbić in Ninko Martinović, za blagajnika pa Ilija Mihajlović.

= **Občinske volitve v Zagrebu.** Nedeljske občinske volitve v Zagrebu so pokazale, da je takozvani blok (radičevci zajedničarji in nekateri frankovci) od zadnjih občinskih volitev nazadoval skoraj za 6000 glasov. Občinski svet mesta Zagreba šteje 50 občinskih odbornikov. V rokah ima še vedno upravo blokaška večina, ki razpolaga s 33 mandati. Ostalih 17 glasov tvori opozicija in med temi so najmočnejši demokrati, ki imajo 7 mandatov. Komunisti imajo v občinskem svetu 5 mandatov, frankovci 2 mandata. To je krilo frankovske stranke, ki je zelo naklonjeno radikalni stranki, Židje 2 in narodni socialisti 1. — Blokaška večina je v prejšnjem občinskem svetu imela 36 glasov ter je sedaj izgubila 3 mandate. Samostojni demokratje so priborili 1 mandat. Značilno je, da so pri volitvah propadli klerikalci in socijalisti, ki so v prejšnjem občinskem svetu imeli vsak po enega zastopnika.

Darujmo za sokolski Tabor!

OSKAR H. 48

Razpad carstva

Roman zadnjega avstrijskega cesarja.

Tipaje naokrog, sta se tako pomikala počasi naprej. Zdelo se jima je, kakor da bi se nahajala v nekakšni predkleti. Ob steni so se vrstila vrata za vrati. Bila so to enostavna, lesena vrata iz tankih desk. Toni je dolgo pomišljal. Zagvozdil je zopet svoj železni drog. Takoj prva vrata so se škripaje odprla.

»Hvala Bogu, sedaj vsaj zopet vidiva, gospod grof. Tu so končno zopet okna!«

V polmroku sta zopet lahko spoznavala predmete v svoji okolici. Stali so tu sodje in zaboji in raznovrstno hišno in vrtnarsko orodje, ležeč na tleh v pestrem neredu. Skozi majhna okna, ki sta jih zakrivala prah in blato, je prodirala slaba svetloba. Okna so bila v višini, kakor je človek visok. Bila so majhna in ozka, vendar se je skozi lahko za silo iztisnil ne baš predebel človek.

»Tu gori se morava dvigniti in skozi okna uteči, gospod grof. Treba je nama tu sem privaliti samo par sodov.«

Šla sta na delo in si zgradila iz zabojev in sodov nekako lestev in dostop k oknu. Ko sta splezala k oknu, je Toni sode in zaboje previdno zopet odvalil. »To je zelo nerodno, gospod grof, da se je med tem že popolnoma zmračilo!«

Bleščeča mesečna svetloba je ležala na venečem listju grmovja in dreves, ki so stala v zapuščenem vrtu, ki ga je obdajal visok zid. Nočni veter je hladil znojno čelo obeh mož, ki sta šele sedaj opazila, da je poteklo že več ur, odkar sta bila v ujetništvu.

»Skrajni čas je že!« je pripomnil Toni ter se kot prvi povspel iz okna. Ker se je zavedal, da jih nihče ne opazuje, je pomagal tudi grofu iz kleti. »Sedaj se pa morava podvizati, da utečeva odtod.« Grof je molče pobral predmet, ki ga je preje vrgel iz kleti v vrt. Bil je to ročni ključ, ki ga je našel med orodjem v kleti. S stisnjenimi ustnicami in z žarečimi očmi je stopal naprej. Obšla sta vse vrtno obzidje, ne da bi našla izhoda. Toni je vzdihnil: »Nič ne pomaga, brez lestve ne prideva preko in lestve ni nikjer dobiti.«

Iskala sta dalje brez uspeha, dokler nista dospela do hišnih vrat, ki so vodila v vrt. Toni je pritisnil ključko in vrata so se odprla, ker niso bila zaklenjena. Toni se je naravnost prestrašil. Nastalo je vprašanje, ali se je odprl beguncema nepričakovan izhod, ali pa so jima nastavili past. Šepetaje je grofa opozoril na svoje razkritje. Wolkenstein je kratko in trdo odločil: »Tu preko morava, če greva tudi preko mrličev!« Krepko je stisnil ključ, ki ga je držal v roki. Z revolverjem v levici je stopil v vežo, ki je vodila z vrta skozi hišo na ulico.

Toni je skoro obupano pripomnil: »Nič nama ne pomaga. Hišna vrata bodo zaklenjena!«

»Vrata bova razstrelila. Predno to preprečijo prebivalci v hiši, sva že na ulici!«

Previdno sta se plazila naprej. Korak za korakom sta prodirala naprej, jedva dihajoč, da bi se tako izognila vsakemu hrupu. Grof Wolkenstein je stopal na čelu. Burno mu je bilo srce v nervozni razburjenosti. Skoraj se je bal, da bi ga izdal glasen srčni utrip. Mučila ga je skrb za Loro. Več ur je bil že odsoten od nje. Moral jo je prepustiti zvijači in nasilstvu surovih sovražnikov. To ga je spravilo skoraj iz ravnotežja. Delal je bolj po instinktu kakor po preudarku. Tudi sedaj ga je obvladala samovolja, da se za vsako ceno osvobodi in uteče iz hiše, v kateri so ga hoteli držati ujetega in ga izročiti sramotni smrti. Počasi, s previdnostjo zveri se je plazil naprej, brez vsakega sočutja v srcu, odločen brez prizanašanja spraviti s pota vsako zapreko. Toni je bil manj razburjen. Sledil je grofu, jasneje spoznavajoč nevarnost svojega položaja, v zavesti, da spravlja grofov nastop v opasnost dosedanji uspeh. Nepričakovano je Wolkenstein ustavil strežaja, ki mu je sledil. Zaslišal je šum, ki je bil podoben globokemu rednemu dihanju spečega človeka. Z napeto pozornostjo sta oba prisluškovala. Speči človek je moral ležati tik pred njima. Wolkenstein je počenil na tla in s prsti tipal pred seboj. Začutil je pod rokami volno ovčjega kožuha in v nos mu je udarilo neprijetno izhlapevanje človeškega telesa, ki najbrže nikdar ni bilo navajeno na čistočo. Preko pota je ležal mož, čegar noge so bile obrnjene k vratom v klet, ki so se odpirala na zunaj in morala vzbuditi spečega stražnika, čim so se odprla. To je bila straža, ki bi naj bila preprečila pobeg iz kleti. Wolkenstein se je dvignil. Popolnoma tiho je šepnil Toniju v uho: »Straža leži tik pred nama. Stopiti moraš čisto blizu k njemu in previdno stopiti preko njega. Pazi, da ne stopiš nanj!«

Wolkenstein se je ravnal po svojem navodilu in posrečilo se mu je, da je prestopil spečega neznanca, ne da bi se ga dotaknil. Toni v tem oziru ni uspel, bodisi da je bil manj spreten, bodisi da je vzel prekratek korak. Njegova noga se je dotaknila telesa, ki je kakor brez življenja ležalo na tleh. Hropeč krik je bilo slišati, nato pa je svetel žarek razgnal temo. Lazar je zazrl pred seboj oba ujetnika. Še predno je odprl usta, da bi zaklical na pomoč in predno je mogel poseči po orožju za pasom, mu je Wolkensteinov kij razdrobil lobanjo. Grof se je v vsi besnosti, z močjo in spretnostjo tigra zakadil vanj in mu z enim zamahom razklal glavo. Samo hrupen padec težkega telesa, pretresujoč smrtni krik je svedočil o strašnem dejanju, ki je imelo za nepričakovano posledico nasilno človeško smrt. Ne da bi se dalje brigal za mrtveca, je Wolkenstein skočil k vratom. Njegove roke so zagrabile za ključ, ki je tičal v ključavnici. Zavrtel je ključ in odprl vrata. Bil je že skrajni čas. Ko je s Tonijem stopil na ulico, so jeli za njima pokati streli. Ena izmed krogelj je oplazila grofovo lice. Toda Wolkenstein se ni brigal za pekočo bolečino in je mislil samo na to, da bi v divjem diru čim najpreje prišla iz osamljene ceste v kako bolj oživljeno ulico. Hropeč in opotekajoč se, sta tekla naprej. Vedno se jima je zdelo, kakor da so jima zasledovalci za petami. Končno sta dospela do konjskega tramvaja, katerega zadnji vozovi so baš odhajali. Ob uličnem vogalu jima je stopil nasproti policist. Že je grof dvignil roko, da bi pobil moža na tla. Toni ga je zadržal: »No, no, gospod grof, policije pa si ne smeva napraviti za sovražnika! Sicer pa, kakšna je naša zunanjost?« je up[illegible] s hladnokrvnostjo, ki se mu je znova vrnil. »[illegible] je čuditi, ako nas smatra za tolovaje?«

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 14. maja 1925.

— **Nj. Vel. kralj pokrovitelj «Ljubljanskega velesejma».** Pokroviteljstvo letošnjega Ljubljanskega vzorčnega velesejma je z zadovoljstvom in največjo dobrohotnostjo blagovolil sprejeti Nj. Vel. kralj Aleksander I. — Kar ustvarjamo v Sloveniji, je ustvarjeno za vso državo, da jo izklešemo v granitno stavbo trdne gospodarske sile na bregovih Jadranskega morja in ob cestah, ki peljejo v Orient. Zato ima Ljubljanski velesejem vsedržavni gospodarski pomen in visoka čast, da je pokrovitelj tega velesejma Njegovo Veličanstvo kralj Aleksander I., ne velja samo Sloveniji, marveč vsem silam širom naše lepe države, ki so na delu, da iz povojnih razvalin dvigajo gospodarsko življenje v srečo vsega naroda in države, katero naj uvažuje in spoštuje širni zunanji svet.

— **Kraljevo potovanje po Dalmaciji in Črni gori.** Snoči ob 18. je kralj sprejel v daljši avdijenci glavnega tajnika »Jadranske straže« Silvija Alfirevića. Ta je kralju skoraj eno uro poročal o dosedanjem delovanju Jadranske Straže in obenem razvijal nadaljnji program te korporacije. Naglašal je potrebo, da se dovolijo od skupščine primerni krediti za organizacijo našega vojnega brodovja. Kralj je izrazil svoje zadovoljstvo, da se Jadranska straža tako intenzivno zanima za razvoj našega pomorstva. Končno je kralj izjavil tajniku Alfireviću, da poseti Hrvatsko Primorje, Dalmacijo in Črno goro meseca septembra, torej ne sedaj spomladi, kakor se je prvotno poročalo.

— **Schulverein in Südmarka pa obmejne šolske oblasti.** Po naročilu višjih šolske oblasti in pokrajinske uprave imajo obmejne politične in šolske oblasti strogo nadzirati delovanje nemških ponemčevalnih društev »Schulverein« in »Südmarke« ob meji in preprečiti vsako agitacijsko ter raznarodovalno delovanje na našem ozemlju. Odreči je tudi potne liste ljudem, ki so znani kot agenti nemškonacijonalne propagande v Jugoslaviji in nadzirati kroge, ki so s temi ljudmi v stikih. Tu pridejo v poštev obmejni kraji v mariborski oblasti in v Prekmurju.

— **Učiteljska imenovanja.** Za stalno so imenovani odnosno premeščeni: učiteljica Justina Doklerjeva iz Ptuja v Sevnico ob Savi, Jerica Slapšakova iz Most pri Ljubljani v Hrastnik, Ruža Jerajeva iz Most pri Ljubljani v Dev. Mar. v Polju, Fran Hafner z Viča pri Ljubljani v Št. Lenart pri Škofji Loki, Ivana Potokarjeva iz Most pri Ljubljani v Sostro pri Ljubljani, — Ana Prestorjeva iz Ribč na Vače, Marija Lebanova iz Korinja v Begunje pri Cerknici, Josip Wider iz Tržiča za šolskega upravitelja v Prečni pri Novem mestu, Franjo Rus za stalnega učitelja v Radovljici, Felik Gostinčar za stalnega učitelja v Kuželju pri Kočevju, Maks Vilfan za stalnega učitelja v Črnomlju, Alojzij Nečimer za Studenec-Ig pri Ljubljani, Josip Janković za Kostanjevico, Milan Ražem iz Gornjega Logatca v Grosupije, Franjo Vidic v Litijo in Marija Koren v Hotič pri Litiji.

— **Usposobljenostni izpiti za osnovne in meščanske šole,** ki so se vršili pred izpraševalno komisijo v Ljubljani pod predsedstvom ravnatelja A. Doklerja v času od 1. do 12. maja t. l., so imeli sledeče uspehe: 1.) Izpit za meščanske šole so napravili: Rudolf Wagner in Milena Žun (za I. sk.), Katarina Černivec (z odliko) in Regina Gobec (za II. sk.), Avgust Petrišič in Ana Mencin (s. Assunta) za III. skupino. — 2.) Specijalne in dopolnilne izpite so napravili: Franc Žukovec za srbo - hrv. na osnov. š., Gizela Doma za osn. š. s slov. učnim jezikom. Zora Orel - Iskra in Roza Žunkovič (s. Emanuela) za srbo-hrv. na meščanskih šolah; Božena Merljak, Milena Mohorič ter Ana Savnik (z odliko) za ital. na mešč. šolah. 3.) Za osnovne šole so bili usposobljeni: a) s srbohrv. učnim jezikom: Slobodan Živojinović ter Ana Flego. b) s slovenskim učnim jezikom: Franc Bitenc, Leopold Bonča, Franc Čuk, Josip Fatur, Valentin Frece, Ladislav Furlani, Edvard Gregorič, Janko Horvat, Edvard Hribernik, Bogdan Jurančič, Gustav Lusner, Josip Makovec, Vekoslav Malnarič, Alojzij Markič, Rudolf Miculinič, Oton Oman, Zdravko Omerza, Viljem Puntar, Vladko Rape, Dragotin Supančič, Anton Uršič, Tomaž Žargaj, Olga Benčina - Grilanc, Helena Colnar, Jožefa Erbežnik, Frančiška Koritzky, Ana Kušar, Ida Labernik, Amalija Leskovec, Bogomila Mervič, Helena Potočnik, Irena Premk, Marija Radin, Marija Rožaj, Vida Schott, Amalija Šilbar, Julijana Weble, Frančiška Zajec, Leopoldina Zupančič ter Valerija Zurc. c) S slovenskim in nemškim učnim jezikom: Zlata Albert (z odliko), Helena Kreiner in Ana Sekula. 4.) Specijalni izpit za petje na meščanskih šolah: Friderik Dujc, Marija (m. Terezija) Pöckler Helena (s Assunta) Bahovec. — Reprobirane so bile 3 kandidatinje; med izpitom so odstopili 3 kandidati in 3 kandidatinje.

— **Iz prosvetne službe.** Imenovan je za rednega profesorja za slovensko literaturo na ljubljanski univerzi dr. Ivan Prijatelj; na srednji tehnični šoli v Ljubljani je imenovan za profesorja Janko Lenarčič.

— **Iz sodne službe.** Imenovan je za namestnika upravnika kaznilnice v Stari Gradiški preglednik centralnega sodnega zapora v Novem mestu Julij Tischler; upokojena sta višji pisarniški oficijal v Ljubljani Karel Nemec in višji pisarniški oficijal okrajnega sodišča v Kočevju Anton Cetinski.

— **Iz državne službe.** Imenovan je za arhivarja finančne prokurature v Ljubljani Josip Zupančič.

— **Napredovanje učiteljstva.** Postavljeni so v 3. skupino: Viktor Pirnat, učitelj v Novem mestu; Alojzij Ivanetič, učitelj v Vrhniki, in Andrej Fiajs, šol. upr. v Želimljah; v 4. skupino: Fran Peček, učitelj v Št. Jurju pod Kumom; Fran Vladimir Tončič, učitelj v Metliki; Josip Groznik, učitelj v Hrastniku; Fran Buzdon, učitelj v Kastvu; Marta Gradiarjeva, učiteljica v Moravčah; Iva Jesihova, učiteljica v Zapotoku; Leopoldina Faganelova, učiteljica v Studencu pri Krškem; Ana Mahuljeva, učiteljica v Kranju; Bogomila Tevševa, učiteljica v Št. Jerneju, in Alma Turkova, učiteljica v Čatežu.

— **Promocija.** 9. t. m. je promoviral na univerzi v Varšavi za doktorja medicine Leopold Mejač, sin gosp. višjega sodnega svetnika Mejača v Ribnici.

— **Prva docentinja na Češkoslovaškem.** Včeraj v sredo je imela dr. Milada Paulova habilitacijsko predavanje na univerzi v Pragi. Tema njenega predavanja je bila: »Postanek srbske države (1804.—1812.)« Dr. Milada Paulova je pred kratkim izdala svoje znamenito delo »Jugoslovenski odbor«, kjer je nanizan ogromen materijal za zgodovino našega osvobojenja in ujedinjenja. Dr. Paulova, ki je opetovano bivala v študijske svrhe v Jugoslaviji in se je dlje časa mudila v Ljubljani, je prva docentinja ne samo na praški, marveč na vseh češkoslovaških vseučiliščih.

— **Zahvala.** Ob šesti obletnici svoje junaške smrti je bil moj nepozabni sin Milan deležen tako iskrenega počaščenja, da mi je bil ta za mene tužni dan, dan globokega zadoščenja in tolažbe. Vsem, ki so se poklonili njegovemu spominu na grobu, prisrčna hvala! Zlasti mi je bila v tolažbo navzočnost divizijonarja gosp. generala Stojanovića, številnih gg. oficirjev, polkovnika v p. g. Raktelja in Milanovih sobojevnikov gg. rezervnih častnikov. Tolažilne in vzpodbudne besede vlč. g. Bonača mi ostanejo vedno v spominu. Iskrena hvala dalje g. Zdešarju in gg. pevcem, ki so počastili Milana s svojim ginljivim petjem. Zahvaljeni bodite zastopnik društva »Sokol-Sosvetski Zvon«, Sokolu, Orjune in vsi, ki ste prišli na junakov grob, da prilijete olja ognju svoje domovinske ljubezni. Hvala! — Katinka Kvartič.

— **Razpis učiteljskega tečaja za ročna dela.** Oblastni odbor Podmladka društva Rdečega križa v Ljubljani priredi v velikih počitnicah, in sicer od 13. julija do 14. avgusta 1925 učiteljski tečaj za ročna dela Pomladka društva Rdečega križa za 40 udeležnikov. Tečaj se bo vršil na tehniški srednji šoli v Ljubljani in bo obsegal: I. splošni tečaj, II. strokovni tečaj in III. teoretični del. I. V splošnem tečaju se bo poučevalo: modeliranje, izrezovanje, lepljenje, zgibanje in druga dela iz papirja in lepenke. II. Strokovni tečaji bodo za: 1. kartonažo in knjigoveštvo, 2. pletarstvo, 3. mizarstvo v zvezi s strugarstvom in vezbarstvom. Vsak udeležnik si bo izbral eno izmed imenovanih strok. III. Teoretični del tečaja bo obsegel predavanja o metodiki in pomenu delovne šole, o higijeni, o Pomladku Rdečega križa i. dr. Udeleženki tečaja bodo stanovali v Akademskem kolegiju, Kolodvorska ulica št. 12, proti odškodnini mesečnih 100 (sto) Din za vsakega. Hrano bodo imeli ali privatno ali v uradniški menzi na lastne stroške. Pouk bo brezplačen; le za nabavo materijala, ki je potreben za delavnice, bo treba plačati 200 (dvesto) Din; zato pa ostanejo vsi izdelki last tistega, ki jih izdela. Prispevke za materijal in za stanovanje je plačati najkasneje ob vstopu v tečaj. Učiteljii (učiteljice), ki se žele udeležiti tega tečaja, naj vložе svoje prošnje, oziroma prijave z navedbo stroke na oblastni odbor Podmladka društva Rdečega križa v Ljubljani do 31. maja 1925. V prošnji, oziroma prijavi je navesti tudi železniško postajo, odkoder se potuje, ker se bo ministrstvo za promet naprosilo za brezplačno vozninо. Na pozneje došle prošnje, oziroma prijave se ne bo oziralo. O sprejemu se bodo dotičniki posebej obrestili. Zbero naj se dne 13. julija 1925 ob 8. dopoldne v delavnici na tehniški srednji šoli v Ljubljani. Predsednik: Josip Wester.

— **Socijalno zavarovanje novinarjev.** Minister za izenačenje zakonov dr. Milan Srskić je včeraj ministrskemu predsedniku poročal o tiskovnem zakonu. Zastopnikom tiska je izjavil, da se tiskovni zakon bistveno ne izpremeni, k zakonu pa predloži vlada dodatek glede socijalnega zavarovanja novinarjev.

— **Tihotapstvo** ni sicer več v tako bujnem cvetju kakor pred leti, vendar še ni popolnoma zatrto vkljub bridkim izkušnjam, ki jih je ta ali oni tihotapec občutil. Vsekako največ blaga se je vtihotapilo po kozjih stezicah v nočni temini, vtihotapilo se je mnogo predmetov po železnici, a tudi pošto rabijo tihotapci v svoj namen. Iz inozemstva vtihotapljeno carini podvrženo blago oddajajo namreč na kaki naši obmejni pošti navadno z označbo: stara obleka, perilo itd., dasi je v pošiljki svila, najfinejši cigaretni tobak itd. Ali največkrat delajo tihotapci račun brez krčmarja, zakaj finančni kontrolni organi imajo bistro oko ter v tem slučaju zadnjo pošto brzojavno obvestе, da je pošiljka sumljiva. Pošiljka se naslovniku ne dostavi, ampak v pričo njega in finančnega kontrolnega nameščenca komisijsko odpre. Blago se zapleni, in da je udarec še hujši, mora plačati naslovnik oziroma pošiljatelj še veliko denarno globo.

— **Obnovljeni stiki med Celovcem in Ljubljano.** Celovški župan je poslal mestni občini ljubljanski vabilo na slavnostno otvoritev zračne črte Dunaj-Celovec, ki se bo vršila prihodnjo nedeljo. V pismu naglaša, da je ta zračna črta začetek zračne proge, ki se ima še izdelati iz Celovca preko Karavank v Ljubljano. Predsednik gerentskega sveta dr. Puc se je brzojavno zahvalil za prijazno vabilo, obžalujoč, da se radi zaposlenosti ne more udeležiti svečanosti, ter izrekel nado, da se bodo v kratkem z izpolnitvijo zračne proge do Ljubljane poglobili stiki med Celovcem in Ljubljano.

— **Mariborska Glasbena Matica** častni član. »Beograjsko pevačko društvo« je imenovalo mariborsko »Glasbeno Matico« za svojega častnega člana. Častno diplomo je izročilo »Glasbeni Matici« na zadnjem njenem koncertu v Beogradu.

— **Tihotapstvo srebra iz Zagreba v Italijo.** Pred kratkim je bila sušaška policija obveščena, da prihajajo na ime neke tamošnje tvrdke pošiljatve, ki vse brez razlike vsebujejo kovani srebrni denar. Policija je postala pozorna na to zadevo in je začela paziti, kam se srebro odpošilja, odnosno kdo se peča s tem poslom. Pred kratkim je prišla v prostore podružnice Hrvatske splošne kreditne banke na Sušaku neka oseba, ki je hotela stopiti v poslovne zveze s filijalko. Ta oseba je banko obvestila, da bodo tekom naslednjih dni prihajale pošiljatve, katere naj banka odpošlje naslovljencu. Za ta posel, ki bi odstojal v enostavni transmisiji, bo banka dobila plačane vse stroške in sicer 40 Din za ovoj. V banki so pristali na to kupčijo, ne sumeč ničesar slabega. Že dva dni kasneje je prispelo iz Zagreba od banke Kreutzer pismo, v katerem je bilo navedeno, da pridejo že prihodnje dni razne pošiljatve, katere naj banka poleg doplačila 19.000 Din izroči sušaški tvrdki Brelić & Grgurina. Te kupčije so trajale približno tri mesece. Policija, ki je med tem zaznala da se v paketu tihotapi srebro, je zaplenila več pošiljatev. Ugotovljeno je, da sta glavno vlogo pri tihotapstvu igrala neki Šinčić in Flego, ki pa sta odnesla pete. Ravnatelj Bettelheim, vodja banke Kreutzer v Zagrebu, ki je bil zaslišan, trdi da je banka pač prodala srebro, vendar samo v notranjosti države. Uvedena je obširna preiskava.

— **Prevoz železniških vagonov** iz Bara v Zeleniko se bo oddal na ofertalni licitaciji dne 2. junija t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— **Prvo splošno razstavo psov v Beljaku** priredi koroško društvo za pospeševanje reje plemenskih psov v Beljaku dne 7. junija v prostorih avstrijske gospodarske izložbe v Beljaku. Priglasitve sprejema imenovano društvo do 23. t. m.

— **Izlet hrvatskih planincev na Golico.** Potna in nabavna blagajna Hrv. planinskega društva v Zagrebu priredi skupni izlet na Golico v nedeljo 17. t. m. Odhod iz Zagreba dne 16., t. m. ob 17.50, prihod na Jesenice ob 22.35. Tu izletniki prenoče. Zjutraj odhod na Golico. Povratek z Jesenic v nedeljo 17. t. m. ob 19.40. Sodišče.

— **Vremenska napoved.** Vremenske opazovalnice napovedujejo za petek toplo, večinoma jasno vreme, nagnjenje za nevihte. — Te dni je bilo po vsi Evropi oblačno, močno je deževalo v Haparandi in Valenciji, lepo pa je bilo v Varšavi in v Hamburgu.

— **Javna zahvala.** Udruženje vojnih invalidov, vdov in sirot, podružnica v Ljubljani, si usoja v imenu bednih vojnih žrtev izreči tem potom toplo zahvalo vsem onim, ki so se odzvali naj prošnji in s svojo radodarnostjo pripomogli do doseženega uspeha cvetličnega dneva, prirejenega v nedeljo v Ljubljani. Pred vsem se čutimo dolžne, iskreno se zahvaliti za požrtvovalno sodelovanje cenjenim damam vseh sodelujočih društev, ki so celo akcijo aranžirale in vodile, ter marljivim gospodičnam, ki so kljub slabemu vremenu vstrajale pri razprodaji cvetlic do konca. Zahvaljujemo se končno železničarski godbi »Sloga«, ki je na našo prošnjo uprizorila promenadni koncert v »Zvezdi«. Naj si bodo vsi navedeni svesti, da so storili dobro, človekoljubno delo, za katero so jim nesrečne vojne žrtve srčno hvaležne. Obenem prosimo vse one, ki se iz kakršnegakoli vzroka niso mogli oddolžiti vojnim žrtvam in prispevati k cvetličnemu dnevu, da to store naknadno in pošljejo eventuelne prispevke imenovani podružnici. — Odbor.

— **Usmiljeni brat tihotapi žensko nogavice.** Celjska »Nova Doba« poroča: V nedeljo, dne 10. t. m., se je pripeljal iz Gradca z jutranjim vlakom, ki gre preko Maribora, ob 3 četrt na 7 v Celje neki usmiljeni brat iz Vrbja pri Celju. Ravnodušno je sedel v kotu, imajoč pri sebi ročni kovček ter precej napolnjen nahrbtnik. Med vožnjo je bila odrejena revizija vlaka in naš usmiljeni brat je moral pokazati svojo prtljago. Pri reviziji pa g. komisar začuden odpri oči, zakaj iz kovčka in nahrbtnika je privlekel na dan razno vtihotapljeno blago, tobak za noslanje in tudi 6 parov finih damskih flor nogavic. Nesrečni zasačeni frater je naravno vzbudil precejšnjo veselost med sopotniki in preslišati je moral marsikako grenko ter nudomušno opazko. V Celju so pobožnega tihotapca izročili pristojni oblasti v nadaljnje postopanje.

— **Umor dveh orožnikov pri Novi Gradiški.** V kraju Mašić pri Novi Gradiški so našli pred kratkim trupli dveh umorjenih orožnikov, čijih smrt je bila zavita v popolno temo. Sedaj so bile odkrite nekatere podrobnosti tajinstvenih umorov. Tekom preiskave se je ugotovilo, da sta usodnega dne oba orožnika hotela zlorabiti vaško devojko Marijo Bralić Na krike deklice sta prihitela na pomoč njen oče in njen brat, ki sta navalila na orožnike ter ju v borbi ubila. Iz strahu pred osveto pred drugimi orožniki sta oba Bralića pobegnila v slavonske gozdove.

— **Samomor 19letne devojke v Zagrebu.** Snoči si je v Filipičevi ulici v Zagrebu prerezala grlo 19letna Danica Cigleniak, hčerka vdove. Še predno so jo prepeljali v bolnico, je izdihnila. Vzrok samomora ni znan.

— **Zakonska tragedija v Vinkovcih.** V Vinkovcih na Hrvatskem se je preteklo soboto odigrala krvava zakonska tragedija. Brivec Franjo Herman, ki se je pred dvema letoma poročil s 16letno devojko Ano Greif, je svojo ženo ponoči v postelji ustrelil, nato pa je še sam izvršil samomor. Vzrok te tragedije so bile slabe družinske razmere.

— **Najnovejše bluze, birmanske in druge obleke priporoča Krištofič-Bučar.** 80-L

— **Radioprogram za 15. maj 1925.** Bouememout (385): 20—23 ruski večer: vse druge angleške postaje: 20—23 koncert. Zürich (515): 13.30 koncert, 20.30 opera »Götterdämmerung«. Paris - Radio (1750): 12.30 konecert, 20.45 kom. opera »Mad. Chrysantheme«. Bruxelles (265): 17, 20.15, 20.45 koncert. Roma (425): 14—15, 17.40, 20.30 koncert (Sibelius: Finnlandia, Brahms Unnütze Serenade in An die Nachtigall, Restighi: gregorianske melodije, Rameau: Tambour, Rigoletto, Favoritka, Potovanje po Maroku, Wagner: Rienzi, Bendix: ples dervišov, Chopin, Girgano, Verdi, Thomas: Mignon). Wien: (530): 18.10, 19.30 za otroke, 20.20: Kleinkunstabend (Wann wir altern — Bunte Bühne). Berlin (505): 11—12.50, 16.30—18, 20.30 koncert. Breslau (418): 12.05—12.55, 17—18 koncert, 20.30 komorna glasba. Frankfurt (470) in Bassel (288): 16.30—18, 20.30—21.30 koncert, 22—23 lokalni pesniki. Hamburg (395). Hannover (296) in Bremen (330): 12.25, 14, 16.30, koncert, 20 igra »Meister oder Meister«, 22.30 plesna glasba. Königsberg (463): 16.30—18, 21.15—22.15 (mandoline) koncert, 20—21: opera »Cavalleria rusticana«, Leipzig (454) in Dresden (292): 20.15 koncert »Aus der Seele des Kindes«. München (485) in Nürnberg (340): 18.30—19.30, 20.30—22 (Mozart, Paganini) koncert. Münster (410): 16, 20.45 (vojaška godba) koncert. Stuttgart (443): 17—18.30, 20—21 (Smetana — solisti) koncert, 21.15—23 melodrama: Der Geiger von Gmund. Mazarun.

Iz Ljubljane.

— **Ograja ob cesti za Gradom** je od Orlove hiše do Streliške ulice mestoma nad strmino Gruberjevega kanala prenizka in za osebno varnost nezadostna, ker je komaj 1 m visoka. Treba bi jo bilo ne le za dobrega pol metra zvišati nego tudi podpreti.

— **Cesta k novemu kopališču na Ljubljanici** je v zanemarjenem stanju in bi jo bilo sedaj pred kopalno sezono očistiti, zravnati ter z drobnim gramozom, ob strani pa s peskom posuti. Razen tega pa jo je treba tudi primerno razsvetliti.

— **Predenica.** Mestni magistrat ljubljanski opozarja na razglas o zatiranju predenice, ki je nabit po mestu.

— **Popravek.** Pogreb g. Valentina Zeschko se vrši o ½ 4. uri popoldne, ne ob 4. uri, kakor je bilo pomotoma objavljeno.

— **Novost letošnjega velesejma** bo športna razstava, ki bo prirejena v najširšem stilu. Da bo razstava čim najbolje uspela in v vsakem oziru dosegla svoj namen, se je konstituiral ožji odbor, ki bo vzel delo v svoje roke in kateremu bodo stali ob strani vsi športni krogi Slovenije. Odbor se je sestavil takole: Predsednik dr. Souvan Hubert, namestnik Gorec Joso, tajnika: Stanič Lavoslav, Vrančič Vladimir, odborniki: Ing. Prelovšek, dr. Bleiweis, dr. Senekovič, Hribar Rado, Pintar Ivan in Naglas Viktor; namestnik: dr. Košiša.

— **Razburljiv prizor v Trnovem.** Snoči se je odigral v Trnovskem predmestju razburljiv prizor, ki je vzbudil tako sočutje kakor ogorčenje pasantov. Z mosta pred trnovsko cerkvijo je okoli 21. skušala skočiti v Gradaščico neka že priletna ženska. V zadnjem hipu je prihitel njen sin ter je z naporom vseh svojih sil preprečil izvršitev obupnega čina. Med materjo in sinom je nastala težka borba in le s težavo jo je sin zopet privedel domov. Kaj je vzrok poskušenega samomora stare ženice ni znano, vsekakor pa so temu krive obupne domače razmere.

— **Mestna Orjuna Ljubljana.** Nocoj ob 20. uri se vrši v areni Nar. doma sestanek za vse članstvo Mestne Orjune Ljubljana in somišljenike, ki se nameravajo udeležiti kongrea vseh Orjun v Beogradu na Binkošti. Na setanku se bodo sprejemale tudi prijave za kongres in dajale vse potrebne informacije. — Odbor. 993/n

— **Izgubila sta se 2 lovska psa** prepeličarja. Pes repavec, psica kratkodlaka. Oba postrvnorujave barve. Čujeta na ime »Ali« in »Beba«. Kdor zna kaj o njih, naj javi proti nagradi Pavel Steletu, Kapiteljska ulica 3. 992/n

— **Prevzem gostilne.** Gostilno »Kovač« v Kolodvorski ulici 27 je prevzela gospa Andja Modic. Glej inserat. 983-n

— **Drzna tatvina.** Trgovski sotrudnik Alojzij Mastek, stanujoč na Starem trgu, je prijavil na policiji, da je izročil služkinji Ani Majcen listek, da dvigne iz kolodvorske garderobe zaboj perila. Služkinji pa je bil na dosedaj nepojasnjen način listek ukraden in je neznanec, še predno je bila tatvina opažena, na kolodvoru dvignil shranjeni zavoj perila, v katerem je bilo 90 srajc v vrednosti 4500 Din. Policija drznega tatu zasleduje.

— **Promenadni koncert muzike Dravske div. obl.** bo danes v četrtek 14. t. m. v »Zvezdi« od 17. do 18.30. Spored: 1. Čižek: Iz srpske šume i utrine. 2. Flotow: Ouvertura k operi »Martha«. 3. Gounod: velika fantazija iz opere »Faust«. 4. Muhvič: Srb, Slovenec i Hrvat.

Banovčevo trupla so potegnili iz Ljubljanice

Danes zjutraj okoli 7. so pasantje z obrežja Ljubljanice na Bregu opazili, da iz vode molе obute noge nekega moškega. O tem je bil takoj obveščen službujoči stražnik na Kongresnem trgu, ki je alarmiral rešilno postajo in policijsko stražnico. Kmalu nato je prispel reševalni oddelek gasilske postaje in so utopljenca, čigar truplo je že deloma razpadlo, potegnili iz Ljubljanice. Ker je prevladovalo mnenje, da je utopljenec identičen z dne 27. aprila utopljenim livarjem Banovcem, je bila o tem obveščena njegova žena. Na lice mesta je prispela tudi policijska komisija z dr. Avramovićem na čelu in dežurnim uradnikom Kuharjem. Marija Banovec je spoznala v utopljencu svojega moža. Dr. Avramović je ugotovil, da na utopljencu ni opažati nobenih znakov nasilstva, na kar je bilo truplo Alojzija Banovca prepeljano v mrtvašnico k Sv. Krištofu. Na Bregu je prizor, ko so potegnili utopljenca iz Ljubljanice, opazovalo več sto ljudi.

Iz Celja.

—c **Občni zbor Društva javnih nameščencev v Celju** se je vršil v torek zvečer v Narodnem domu. Udeležba na občnem zboru je bila skromna. Profesor Raić je podal predsedniško poročilo. Osrednja zveza v Ljubljani, v kateri so včlanjena vsa strokovna društva, ne deluje tako, kakor bi bilo želeti. Tega ni kriva zveza, temveč nezanimanje v posamnih društvih za Zvezo. Na inicijativo iz Celja se je Zveza reorganizirala. Nova Zvezina pravila so sestavljena v zelo demokratičnem duhu in pride sedaj tudi provinca bolj do veljave. Iz predsednikovega poročila je posneti, da je v Celju 77 uradnikov I. kategorije, 150 II., 151 III., 197 zvaničnikov in 43 služiteljev. Delovanje celjskega društva je bilo v zadnjem času zelo otežkočeno, ker društvo ni imelo potrebne moralne podpore niti s strani članstva niti iz osrednje organizacije v Ljubljani. Sledili sta nato tajniško in blagajniško poročilo ter volitve odbora, pri katerih je bil zopet za predsednika izvoljen prof. Raić. Pri slučajnostih je bila sprejeta resolucija glede zavlačevanja izplačila diferenc, katere dolguje država uradništvu od 1. oktobra 1923 do 30. aprila 1924, protestira se, da bi zvišal parlament z novim stanovanjskim zakonom stanarine na račun dosedanjih uradniških plač; istotako se protestira, da se vkljub nenormalno visokim cenam najpotrebnejših živil v naši agrarni državi s povišanjem carinskega nadavka tirajo živila še kvišku, namesto nasprotno, a v korist neproducentov, v težko breme državnega nameščenstva in sploh pretežne večine našega naroda. G. upr. Cvahte poroča o stanarinskih dokladah za uradnike v primeri s predvojnimi in sednjimi ter predlaga, da se vstavi v 2. resolucijo tudi zahteva po zvišanju teh doklad. Občni zbor dá nadalje odboru pooblastilo, da sklepa o pristopu k novi Osrednji zvezi in da sklepa tudi o višini novih prispevkov za Zvezo. S pozivom na skupno delo, je predsednik zaključil občni zbor.

—c **Cvetlični dan** podružnice ferijalnega Saveza na državni trgovski šoli v Celju se vrši v nedeljo 17 t. m.

—c **Veliko javno tombolo** priredi podružnica udruženja vojnih invalidov v Celju v nedeljo 7. junija. Čisti dobiček je namenjen za podporni sklad podružnice.

—c **Predavanje za gojence Glasbene Matice** v Celju se vrši v nedeljo 17. t. m. ob 11. uri dopoldne v risalnici deške meščanske šole. Ravnatelj g. Karel Sancin predava »o muzikalni disciplini in pravilnem vežbanju posamenih inštrumentalistov«. Predavanje je za gojence obvezno. Vabi pa se tudi učiteljstvo.

—c **Defekti pri mestnem vodovodu in tratenje z vodo.** Vsled defektov na glavni cevi vodovoda, posebno pa vsled tratenja vode, se v rezervarju hribu nabere v eni noči namesto 2000 hl le 800 do 1000 hl vode. Vsled tega je rezervar že v popoldanskih urah skoro popolnoma prazen. Organi mestnega vodovoda bodo pregledali in nadzorovali hišne vodovodne inštalacije in bodo stranke, ki defektov ne bodo nemudma odpravile, prijavili mestnemu magistratu. Krivce se bo kaznovalo na ta način, da se jim bo do odprave defektov ukinila dobava vode in bodo tudi občutno kaznovani z denarno globo. V lastnem in javnem interesu se pozivajo hišni posestniki, da prepovedo svojim strankam tratenje z vodo in nemudoma odpravijo vse defekte pri hišnih vodovodnih inštalacijah.

—c **Zadnja povodenj** je, kakor čujemo, uničila v Pečovniku lepo napravo za gojenje rib, zlasti postrvi. Kamenje in zemlja sta zasula napravo in uničila nad 100 ikrnic. Voda je odnesla tudi tamošnjo vodno napravo. Celjsko ribarsko društvo, ki je lastnik te naprave, ima zbog tega škode okrog 50.000 Din.

Iz Maribora.

—m **Seton Watson pride v Maribor.** Znani angleški publicist Seton Watson, ki se nahaja na študijskem potovanju v naši državi, poseti prihodnje dni tudi Maribor, da tam prouči na licu mesta tamošnje razmere.

—m **Porotno zasedanje v Mariboru** se prične dne 15. junija. Porotniki bodo izžrebani dne 18. t. m. Kakor javljajo, pride na razpravo to pot tudi umor Miklove rodbine.

—m **Odlikovanje zaslužnega gasilca.** V Šmarju pri Jelšah je bila 10. t. m. lepa gasilska slavnost, pri kateri je bilo izročena gasilcu Volbenku Šaferju zlata kolajna za njegovo nad 40letno zvesto in požrtvovalno delovanje na polju gasilstva. Pri odlikovanju so bili navzoči razni funkcijonarji, nastopil pa je tudi Sokol v kroju.

—m **Lepe napredne zmage v obmejnih občinah.** Preteklo nedeljo so bile razpisane volitve v obmejnih občinah Sv. Jurij ob Pesnici, Ščavnica, Rožengrunt, Sladki vrh, Trate, Dražen vrh in Velka. Volitve so se vršile samo v občini Velka, kjer je napredno gospodarska lista dobila 110 glasov in 12 mandatov, klerikalna pa samo 39 glasov in 5 mandatov. V Sv. Jurju so morali klerikalci pristati na kompromisno listo, na kateri imajo naprednjaki 6, klerikalci pa 3 odbornike. Kompromisna lista je bila vložena tudi v Tratah.

Gospodartsvo

Kongres trgovskih zbornic v Sarajevu

Danes se je pričel v Sarajevu kongres vseh trgovskih zbornic Jugoslavije. Včeraj so imeli predkonferenco predsedniki in tajniki vseh gospodarskih organizacij. Konres je bil svečano otvorjen danes ob 9. dopoldne v veliki dvorani mestne občine. Definitivni red kongresa je:

1. Referat o reviziji naredbe o prisilni poravnavi izven stečaja; referira delegat zagrebške trgovske in obrtniške zbornice dr. Julijo Mogan. 2. Referat o zakonskem osnutku gospodarskega sveta; referira delegat in tajnik beograjske trgovske in obrtniške zbornice Marodić. 3. Referat o prometnih razmerah v kraljevini SHS; referira delegat centrale industrijskih korporacij Gregorić. 4. Referat o pravilniku konference trgovskih, obrtniških in industrijskih zbornic; referira tajnik sarajevske zbornice Besarović. 5. Referat o pravilniku kongresa zbornic in gospodarskih organizacij; referira Besarović; 6. Referat o ustanovitvi nacijonalnega odbora za internacijonalno zbornico v Parizu; referira delegat zagrebške trgovske zbornice dr. Cuvaj in 7. Referat o obrtnokreditni politiki; referira delegat in predsednik beograjske zbornice Milan Stojanović.

V soboto se bo vršila skupna konferenca naših in češkoslovaških delegatov. Po svojem pomenu je ta kongres zelo važen. Poleg aktualnih problemov velike gospodarsko - politične važnosti se bo prvič razpravljalo v Sarajevu o skupnem delu naših zbornic in gospodarskih organizacij s sorodnimi mednarodnimi organizacijami. Prihod češkoslovaških delegatov ima poleg slovanskega obeležja še to prednost, da bodo mogli naši gospodarski krogi neposredno s češkoslovaškimi rešiti mnoge probleme, ki interesirajo naš uvoz, zlasti pa izvoz. Pozdravljamo to velevažno zborovanje naših gospodarskih činiteljev in jim želimo čim več uspeha!

★ ★ ★

—g **Zagrebški tedenski sejem.** Živine je bilo včeraj na sejmu malo, povpraševanje minimalno. Cene prvovrstnih volov so padle za 50—75 para pri kg, dočim so cene nepitanih svinj poskočile za 50 para. Bosanskih volov je bilo na sejmu malo. Kupcev iz inozemstva ni bilo. Tudi krme so pripeljali malo. Prodajalo se je po kg žive teže: voli domači: I. 10.75—11.75, II. 8.75—10, III. 8—8.50, biki 7—9.39, bosanski II. 8.50—8.75, III. 7—8, krave domače I. 10—11, II. 7—8.50, III. 4—5, telice II. 9—9.75, junici I. 9.75-10, II. 9, teleta 9-11, koštruni 120-150 D komad. Prašiči domači nepitani 12—14, pitani sremski 16—17, pitani domači 13—14.50, zaklani 17.75—18.50, mladi do 1 leta 12—13, nad 1 leto 12—14. Konji vprežni lahki 5000—7000, težki 6000—8500, kmetski 4000—5000, jahalni 4000—6000, za klanje 2—3 Din kg, žrebeta do 1 leta 2000—2750, od 2 let dalje 2000—3750. Krma met. stot — detelja navadna 150, seno I. 125, II. 100.

—g **Direktna zveza Praga - Jadran.** Železniške uprave Češkoslovaške, Jugoslavije, Madžarske in Italije so se sporazumele voziti po novem voznem redu, ki stopi v veljavo 5. junija. Direktni čsl. vagoni, ki so šli doslej samo do Budimpešte, bodo vozili do Reke in nazaj. Ti vagoni pridejo v promet 5. junija in vozijo do 15. septembra na progah Praga - Košice in Budimpešta - Zagreb - Reka. Kmalu se uvede tudi direktna zveza med Prago in Splitom po novi liški železnici.

—g **Dobave.** Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 19. maja t. l. ponudbe glede dobave 500 l vinskega kisa, do 30. maja t. l. glede dobave steklarskega kita, glede dobave bakrene vrvi in glede dobave 80 drogov za električni vod, do 3. junija t. l. glede dobave gostega katrana. Pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo sklenila dne 27. maja t. l. pogodba za dobavo 6000 kg moke (nuclarice). Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: dne 28. maja t. l. pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave polkartona. — Dne 9. junija t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave razne opeke ter glede dobave kamenja in gramoza. Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgov. ske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

To in ono

Svetilnik za zrakoplove

Največji svetilnik na svetu širi z vrha Mont d' Afrique blizu Dijona v Franciji vsako noč morje svetloba, ki spreminja v fantastičnem obsegu noč v dan. Ko so neki dan prvič prižgali ogromne reflektorje, so se tisoči ljudi čudili temu uspehu moderne tehnike. Svetilnik na Mont d' Afrique, prvi, ki ne stoji na morski obali, bo kazal v nočni temi letalcem pot. Francoska vlada ni štedila pri tem podjetju milijonov, da napravi poskus, ki bo pomenil, če se posreči, velik napredek v razvoju zračnega prometa. Znano je namreč, da piloti ponoči ne morejo upravljati letala s tako sigurnostjo, kakor podnevi. V tem tiči tudi glavni vzrok, da se potovanje ali promet po zraku razmeroma tako malo izplača. — Promet s trgovskimi in drugimi zrakoplovi se bo rentiral šele takrat, ko nočna tema ne bo več predstavljala za pilota ovire v prometu. V Franciji so zgradili v ta namen na zračni progi Pariz — Strasburg in Pariz — London dva majhna svetilnika, ki imata 6000 sveč svetlobe.

Svetilnik na Mont d' Afrique, ki stoji na križpotju zračnih prog Pariz — Švica, Pariz — Italija in Pariz — Sredozemsko morje, je rekord moderne tehnike. Njegova svetloba znaša približno 1 milijardo sveč. Vsi svetilniki, ki so bili doslej zgrajeni, zaostajajo daleč za tem ogromnim delom. Quenanski svetilnik, eden največjih svoje vrste, je z reflektorji 30.000 sveč neznatna petrolejka v primeri s konkurentom na Mont d' Afrique. Svetlobni signal s tega svetilnika se bo videl v ogromnem krogu na 8000 km. Mesta Bruselj, Frankfurt, Milan in Rouen spadajo še v njegovo svetlobno sfero. Zrakoplov, ki se dvigne na višino 2000 m, opazi že nad Milanom žareče vrhove gore Mont d' Afrique, ki mu pokažejo ponoči varno pot.

Novi svetilnik je na 600 m visoki gori. Stolp, razdeljen na tri oddelke, ni posebno visok. Meri komaj 14 m in ima 8 optičnih aparatov. Ali zgradba tega stolpa ni bila baš poceni. Najprej so določili za zgradbo par desettisočakov, ker je pa vrednost franka padla, se je tudi gradbeni materijal zelo podražil in prvotni proračun je bilo treba zvišati. Francoska vlada je izdala za ta svetilnik 1,500.000 frankov. — Graditi so ga začeli na povelje vrhovnega vojaškega poveljstva leta 1918. Svetilnik je bil prvotno namenjen v vojaške svrhe kot signalni pripomoček za francoske pilote. Po sklenjenem miru je delo dve leti počivalo, dokler ni postalo to vprašanje aktuelno za nove zračne zveze. Stavba je bila slednjič dograjena in Francija je dobila največji svetilnik.

Škandal v dunajskem gledališču

Pri torkovi predstavi opere »Walküre« v državni operi na Dunaju je nastal na odru mučen prizor. Glasovito pevko, altistinjo Olszewsko, ki je pela Fricko, so baje pri njenem nastopu v drugem dejanju s preglasnim pogovarjanjem za kulisami motile pevke primadona Jeritza in dami Kittel ter Jovanović. Pevka Olszewska je baje dvakrat zaklicala ven: »Prosim ne motite!« Končno je nastal prizor, kakršen se še na dunajskem odru ni odigral. Pevka je nenadoma vzrojila ter v velikem loku pljunila za kuliso. Pljunek je zadel pevko Kittlovo, ki se je zato silno razburila. Čim je Olszewska zapustila oder, jo je skušala Kittlova napasti, nakar je Olszewska izjavila, da ni imela namena zadeti nje, temveč primadono Jeritzo. Ogorčena nad podlim postopanjem je nato Jeritza izjavila, da svoje partije noče peti do konca. Le s težavo je operni ravnatelj pomiril razburjene duhove ter se je predstava nemoteno nadaljevala. Vsekakor pa bo odmev neprijetnega incidenta pri sodišču, ker sta Jeritza in Kittlova vložili tožbo.

Brezžično gledanje na večjo razdaljo

Angleška znanstvena revija »Discovery« priobčuje podrobnosti o senzacijonalnem odkritju fizika Bryda. Gre za nov daljnovidni aparat, ki pomeni važen preokret na polje televizije (gledanja na večje razdalje). Brydovi poskusi so pokazali ta problem v povsem novi luči. Zdaj stojimo neposredno pred rešitvijo vprašanja, ki že dolgo zanima ves znanstveni svet. Doslej znani daljnogledni aparati bazirajo večinoma na principu fizike Belina, ki je prvi izumil način, kako pošiljati po brzojavu fotografije in slike. Z Belinovimi aparati pa ni bilo mogoče neposredno videti dotične osebe ali stvari, dasi so bili ti aparati zadnje čase zelo izpopolnjeni. Brydovo odkritje predstavlja daljnogledni aparat v doslovnem pomenu.

Princip novega izuma si najlažje pojasnimo s primerom. Recimo, da hoče neko filmsko podjetje v Londonu angažirati igralko, ki se nahaja v Parizu. Ravnatelj dotičnega podjetja hoče videti najprej igralko samo, da ne kupi mačke v vreči. Pariški oddajni aparat, ki omogoča gledanje na daljavo, obstoji iz kovinske, poševno stoječe okrogle plošče, ki se vrti z veliko brzino okrog vodoravne osi. Plošča služi kot okvir za več majhnih leč, ki so pritrjene v nje. Igralka stopi pred to ploščo, njen obraz močno obseva električna luč. Če gledamo skozi ploščo, ko stoji pri miru, vidimo samo poedine poteze na obrazu, ko pa se začne plošča vrteti in doseže gotovo brzino, nastane iz teh delcev celotno obličje. Pri vsakem obratu plošče prodre en svetlobni žarek skozi vsako lečo in pada na prozorno ploščico, ki je preparirana z neko za svetlobo zelo občutljivo tvarino. Žarki delujejo na to ploščico samo kratek hip, kajti predno jo dosežejo, si morajo napraviti pot med zobci koleščka, ki se naglo vrti. Na ta način kolesce neprestano srka svetlobni vpliv, in to povzroča električno valovanje, ki ga lahko zaznamuje sprejemni aparat v Londonu, konstruiran na sličen način, kakor oddajni v Parizu. Električni valovi se spremene tu v svetlobne žarke, ko gredo skozi slično ploščo, ki se vrti z enako brzino kot pariška in je tudi preskrbljena z lečami. In ti valovi projecirajo na temno stekleno ploščo obličje pariške igralke. Ravnatelj si zadovoljno mane roke, če je igralka lepa, če pa ne, jo telefonično hvaležno odslovi.

Brydov aparat je v bistvu nova oblika kinematografije na razdalje. Seve, izum še ni popoln in slike so precej nejasne. — Vendar pa pomeni velik napredek v gledanju na večje razdalje.

Proces proti morilcu Ledererju

Že včeraj smo poročali, da se je pred vojaškim sodiščem v Budimpešti pričela razprava proti zloglasnemu morilcu nad. poročniku Gustavu Ledererju in njegovi ženi Mici Lederer, ki sta dne 7. januarja t. l. na zavratni način umorila prekajevalca Koudelko ter razsekano truplo nato vrgla v Donavo. Lederer je bil postavljen pred vojaško sodišče, ki ga tvorijo polkovni avditor, 1 polkovnik, 1 major ter 2 stotnika. Na mizi leži cela vrsta raznih nožev, sekir in krampov, orodje, ki ga je morilska dvojica uporabila za razsekanje žrtve.

Na vprašanje, da li se čuti krivega, je Lederer komaj slišno odvrnil: »Sem kriv, toda ne roparskega umora. Za moj greh je edina kazen smrt. Tisočkrat sem že zrl smrti v obraz in se je tudi sedaj ne bojim. Odkrito hočem priznati vse.« Med zasliševanjem je Lederer v pretrganih stavkih izjavil, da se je s Koudelko seznanil, ko je ta dobavljal njegovemu bataljonu meso. — Kasneje ga je prekajevalec obiskal tudi v stanovanju. »Zdi se mi,« je izjavil Lederer, »da je prišel zaradi moje žene, nisem slutil ničesar in sem bil trdno prepričan, da mi je bila žena zvesta.« Tu mu je glas odpovedal, igral se je nervozno s klobukom, ki ga je imel v roki. Nato je začel opisovati kritičen dan, ko sta se sestala s Koudelko. Nenadoma se je pričel po celem životu tresti in je molčal. Polagoma se je zopet umiril ter je na vsa vprašanja stereotipno odgovarjal: »Ne vem ničesar, se ne spominjam ničesar!«

Kasneje je priznal, da je na prigovarjanje svoje žene že popreje skušal enkrat prekajevalca, katerega je omamil z opijem, umoriti. Prerezal mu je z britvijo žilo odvodnico na roki. Ustrašil pa se je svojega dejanja in je prekajevalca sam obvezal. Drugi dan mu je rekel, da se je v pijanosti urezal. Za vrati je nekoč poslušal, kako je Koudelka njegovi ženi delal ženitno ponudbo.

Splošno pozornost je vzbudila Mici Lederer, ki so jo pripeljali v dvorano. Je elegantno oblečena, nosi lakaste šolniče in ima s kožuhovino obrobljeno obleko iz trikota. Pri navedbi svojih osebnih podatkov je izjavila, da je nezakonska hči nekega angleškega lorda. Odločno taji, da je svojega moža nagovarjala k umoru, istotko pa tudi zanika, da bi bila soudeležena pri ropu. Rzprava se nadaljuje.

Mati nevede ubila svojega sina

V občini Slava-Rusa, okrožje Tulceja v Dobrudži se je te dni odigrala strahotna rodbinska drama, kakršne slične kriminalna kronika sveta menda nima beležiti. Nekako pred 30 leti je Jurij Arimov, sin nekega Rusa iz Ukrajine dezertiral iz armade ter se naselil v Dobrudži. Kot devetletni deček je Arimov utekel svojim roditeljem. Odpeljal se je v Ameriko, kjer je dobil v Philadelphiji mesto tekača. S svojo pridnostjo se je povspel do vodje neke konzervne tovarne ter si pridobil precejšnje premoženje. Hrepenenje po domu pa ga je gnalo v domovino in tako se je po 18 letih odločil, da obišče svoje roditelje. Njegovi starši so bili med tem časom obveščeni, da njih sin živi v največji revščini v Philadelphiji. Mati, ki je svojega sina nadvse ljubila in težko pogrešala, je bila silno užaloščena nad dejstvom, da živi njen sin v revščini.

Prišedši v domačo vas se je Arimov ustavil v vaški krčmi kjer je naletel na svojega tovariša iz mladih let in od tega zaznal za bedo svojih staršev. V domači hiši se je izdal za trgovskega potnika ter je prosil za kosilo in prenočišče. Ker ubogi ljudje niso imeli v hiši ničesar, je dal očetu 100 lejski bankovec, da v vasi nakupi razna živila. Pri pogledu na bogato vsebino listnice tujca je mati zasnovala temen načrt. Zdelo se ji je, da se ji sedaj nudi prilika, da pomaga svojemu sinu v Ameriki. Tujec, utrujen od dolgega in napornega potovanja, je medtem zaspal. Ne da bi pomišljala, je stara ženica vzela sekiro in je svojemu sinu z enim udarcem razklala glavo. Tujec je bil takoj mrtev. Morilka je našla pri svoji žrtvi 30.000 dolarjev katere je zakopala na vrtu.

Mož je med tem v gostilni zaznal, da je tujec njegov sin. Radosten je hitel domov, obdan od radovednih vaščanov. Pred hišo ga je sprejela žena rekoč: »Ne delaj neumnosti in ne kriči, če ne bodo ljudje zvedeli, da sem ga umorila.« Kakor bi ga gnale furije, je oče stekel v hišo in je pri pogledu na okrvavljeno truplo svojega otroka zblaznel. Mati je hotela skočiti v vodnjak, vendar so jo vaščani zadržali. Naslednji dan je prišla sodna komisija, ki je ženo zaprla in odredila, da se moža prepelje v blaznico.

Sport

— **Klub ljubiteljev ptičarjev vabi vse,** ki imajo čistokrvne pse-ptičarje ali spanijele, da jih čim prej priglase, predložijo naj tudi rodovnike, ako jih imajo, sicer si jih bo mogoče nabaviti od kluba. 985-n

— **Lahkoatletika sekcija S. K. Primorje** vabi svoje člane, da se udeležijo sestanka v kavarni Evropi v petek 15. t. m. ob 8. uri. 987-n

Graški Sturm v Ljubljani. Graški Sturm je menda poleg zagrebških klubov eno najpopularnejših moštev, gostujočih v Ljubljani, in to že pred vsem zaradi njegove fair ter kvalitativno prvorazredne igre, ki sliči docela načinu dunajskih profesijonalnih klubov. Sturm, ki je letos v izvrstni formi, je dosegel letos že najboljše rezultate proti renomiranim dunajskim klubom, tako proti W. A. C., Slovanu, Admiri ter je v Pragi podlegel Sparti z 1 : 3. Sturm daje tudi gros igralcev za reprezentančne tekme Štajerske. Gradčani igrajo proti ljubljanski Iliriji, ki je pregrupirala svoje moštvo, v soboto ob 17.30 in v nedeljo ob 15. Postavo Sturma še prioběimo.

Uruguay v Pragi. Včeraj je prispel v Prago National Club iz Montevidea, kateremu so Pražani priredili sijajen sprejem. Danes, to je v četrtek, igrajo gostje proti Sparti.

Tekme na Dunaju v torek: Wacker — — Neubau 7 : 1, Hakoah — Donau 4 : 1, Ostmark — Donaustadt 1 : 1.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMŠEK.
Odgovorni urednik:
VLADIMIR KAPUS

Originalne (prave) potrebščine fixat in preservat za Opalograph dobite edino le pri L. Baraga, Selenburgova ulica štev. 6 Telefon št. 980

Hlapec,
kateri ima veselje do konj ter je priden, trezen in pošten, se sprejme takoj. Več se poizve: Ljubljana, Stari trg 32. 1454

Natakarica
(plačilna), poštena in pridna, z večletno prakso — se sprejme. — Zglasiti se je osebno v restavraciji «Pri kolodvoru» v Kranju. 1446

Avto-mehanik
in šofer — želi premeniti službo za v delavnico ali za vožnjo. Vešč je tudi avtogeničnega varenja. — Ponudbe pod «Zanesljiv 1447» na upravo «Slovenskega Naroda«.

Najceneje
se podpletajo raznovrstne *nogavice* — Pred Škofijo 1/I. 60/L

Stroj za sladoled,
kompleten, se proda ali odda v najem. — Vpraša se v kavarni «Central». 1455

Predtiskanje
ročnih del najmodernejših vzorcev po izvanredno nizkih cenah. — Pred Škofijo 1/I. 61/L

Gospodinja
se sprejme na večje posestvo k samostojnemu gospodu. — Ponudbe pod «Vestna/1452» na upravo «Slov. Naroda».

Učenca
sprejmem v trgovino z mešanim blagom. — Ivan Rahne, Selo-Moste št. 33. 1433

Kuharica
z dobrimi spričevali, ki govori tudi nekoliko nemško — se sprejme. — Guttman, Ljubljana. — Predstaviti se je od pol 1. do 3. — Beethovnova ulica 4. 1453

Tršljikovo lubje
lapuh, ovčjakovo lubje, srčno moč, podleskovo seme itd — *kupuje V. H. Rohrmann, Ljubljana,* Sv. Petra nasip 27 (za vodo). 1423

Opremljena soba
se takoj odda solidnemu gospodu. Istotam se odda v pritličju opremljeno stanovanje, pripravno za samca ali za pisarno. — Naslov pove uprava «Sl. Naroda». 1451

Antikvitete
(starine) in tudi cele zapuščine — kupujem po najvišjih cenah. — Ponudbe z natančnim opisom predmetov in označko cene je nasloviti na: Julij pl. Huebmershofen-Silbernagl, Ilica 131 a, Zagreb. 1438

Birmanskega botra
išče — najraje proti sedajšnji ali poznejši vrnitvi — boljša, dobro situirana koroška begunska družina. — Pisma pod «Nikakih izdatkov/1449» na upravo «Slov. Nar.«.

Braća Holländer (Subotica)
preporučuju bogato skladište **perja** za jorgane i jastuke od najjeftinije do najfinije vrste. Najbolje poznata eksport firma, potpunu garanciju pruža. — Brza i tačna posluga. 54 L

15 letno jamstvo
najpopolnejši STOEWER šivalni stroji s pogrezljivim transporterjem (grabelic); z enostavnim premikom je pripravljen za štopanje, vezenje ali šivanje
LUD. BARAGA
LJUBLJANA
Selenburgova ulica 6/1. 116 T
Telefon št. 280

Kamgarn in štof
za moške obleke
velika izbera in nizke cene.
96-L
R. Miklauc ‚Pri Skofu', Ljubljana

NOVO! **Največje zanimanje** NOVO!
vlada za **zgradbo stanovanjskih hiš** v sistemu
„SEIDEL“
ker je zidanje v tem sistemu tehnično in ekonomsko dovršeno, najhitreje in najcenejše. Splošno pozornost vzbuja
nosniki sistema „SEIDEL“
kateri nadomeščajo lesene stropnike, železobetonske preklade itd. Natančneiše podatke dobite pri stavbnem podjetju **Jakob Accetto,** sin **Ing. Viktor Accetto in drug,** Ljubljana, Tabor stev. 2. 85 T
Stopnice - SEIDEL - ograje.

Birmanska darila:
zlatnino, srebrnino in ure po najnižjih cenah pri staroznani tvrdki
Ivan Somnitz
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 18
1432

Prevzem gostilne.
Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da **prevzamem in otvorim dne 16. maja t. l.**
gostilno pri „Kovaču“
v Ljubljani, Kolodvorska ulica 27.
Točila bom prvovrstna pristna štajerska in dalmatinska vina ter postrezala z dobro **domačo in srbsko kuhinjo (ražnjiči in čevapčiči).**
Vsako soboto mladi prašički na ražnju.
Za cenjeni obisk se prijazno priporoča
1448 **Andja Modic.**

Matija Perko mizarska - - - - - tvornica
Zgor. Šiška- Celovška cesta 121
LJUBLJANA Telefon št. 372
Priznano solidna izvršba vseh del po zmernih cenah. 1332

Makulaturni papir
à kg Din 5.—
prodaja
uprava „Slovenskega Naroda“

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.